

BIBLIATANULMÁNYOK

A jelenések könyve

Írta: Ranko Stefanovič

TANÍTÓI MELLÉKLET

2019. január, február, március

Copyright © Hetednap Adventista Egyház, 2018

Felelős kiadó: *Ócsai Tamás*

Fordította: *Hegyes-Horváth Csilla*
Lektorálta: *Dr. Gyetvainé Gerlai Krisztina*
Felelős szerkesztő: *Zarkáné Teremy Krisztina*

Kiadja a Hetednap Adventista Egyház
2119 Pécel, Ráday u. 12.
Ügyintézés: *Dr. Tokics Imréné*
E-mail: tmaria@adventista.hu
Telefon: 06-30-530-7279 (munkaidőben)

Nyomdai előkészítés: *Ecsedi Gabriella*

Nyomdai munkálatok: *Szóllósy Műhely, Debrecen*
Felelős vezető: *Szóllósy Botond*

TARTALOM

1. tanulmány: A patmoszi evangélium	4
2. tanulmány: A gyertyatartók között	11
3. tanulmány: Jézus üzenete a hét gyülekezetnek	18
4. tanulmány: Méltó a Bárány	25
5. tanulmány: A hét pecsét	31
6. tanulmány: Isten elpecsételt népe	38
7. tanulmány: A hét trombita	45
8. tanulmány: Sátán legyőzött ellenség	51
9. tanulmány: Sátán és szövetségesei	57
10. tanulmány: Isten örökkévaló evangéliuma	63
11. tanulmány: Az utolsó hét csapás	70
12. tanulmány: Ítélet Babilon felett	77
13. tanulmány: „Íme, újjáteremtek mindent”	84

Ajánlott internetes oldalak:

Generál Konferencia:

- www.adventist.org

Transzeurópai Divízió:

- www.ted-adventist.org

Newbold College:

- www.newbold.ac.uk

Magyar Unió:

- www.adventista.hu

Dunamelléki Egyházterület:

- <http://det.adventista.hu>

Gyere ahogy vagy:

- www.gyereahogvagy.hu

Tiszavidéki Egyházterület:

- <http://tet.adventista.hu>

Advent Kiadó:

- www.adventkiado.hu

Adventista Teológiai Főiskola:

- www.atf.adventista.hu

Ifjúsági Osztály:

- www.ifiinfo.hu

Reménység Evangélizációs Központ (REK):

- www.remenyivt.hu

Bibliatanulmányok:

- www.bibliatanulmanyok.hu

White Könyvtár:

- www.white-konyvtar.hu

A patmoszi evangélium

I. rész: Áttekintés

ALAPIGE: *Jelenések 1:1*

A TANULMÁNY CÉLJA:

Ebben a tanulmányban a prólógusra (Jel 1:1-8), valamint *A jelenések könyve* egészére fogunk összpontosítani.

Bevezetés: *A jelenések könyvének* prólógusa (Jel 1:1-8) aránylag egyszerű szavakkal mutatja be a könyv fő témáit. Ezekben az igeversekben nincsenek ijesztő vadállatok, mennyei utazások, sem hétszeresen összetett mondatok, csak a könyv keletkezéséről szólnak (Jel 1:1-3). Megtudjuk, ki küldte az üzenetet a gyülekezeteknek (Jel 1:4-6) és miként fognak megtörténni a könyvben foglalt események (Jel 1:7-8). A bevezetés leszögezi, hogy az irat központi alakja Jézus Krisztus. Ezt követően világos megfogalmazásban készíti fel az olvasót arra, hogy mi vár rá.

A TANULMÁNY TÉMÁI:

A jelenések könyvének bevezetése a következő témákat vázolja fel:

I. *A jelenések könyvének* központi alakja: Jézus

Jézus központi szerepét világossá teszi már a könyv címe is (Jel 1:1), tulajdonságainak (címeinek) és tetteinek felsorolása (Jel 1:5-6), valamint központi szerepe a második adventben (Jel 1:7).

II. A könyv a jövőbeli eseményekkel foglalkozik

Nem csak végidei eseményekről van szó benne. A legtöbb, itt bemutatott esemény János korától számítva mondható jövőbelinek (Jel 1:1).

III. A könyv látomásainak nyelvezete szimbolikus

Ez világos Jel 1:1 egyik kulcsszava alapján, ill. a *Dániel próféta könyve* 2. fejezetére tett utalás kapcsán.

IV. Isten hármassága

Jel 1:4-6 verseiben egy háromrészes leírásban figyelhetjük meg az Istenség három személyét, tulajdonságait, tetteiket.

V. Jézus visszajövetele

Jel 1:7-8 a könyvben ábrázolt események csúcspontja.

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

A kommentárt követő gyakorlati kérdések felhívják az olvasók figyelmét: törekedjenek az egyensúlyra *A jelenések könyvének* erőteljes, hetednap-i adventista értelmezése és aközött, hogy Jézus Krisztus az egész irat központi alakja.

II. rész: Kommentár

A bibliatanulmányhoz készített összefoglalásból kiderül, hogy minden lecke alapja az ihletettséggel kapcsolatos hetednap-i adventista nézet, a próféciamagyarázat történeti módszere, *A jelenések könyvének* sajátosan felépített szerkezete, továbbá a Krisztus-központú magyarázat.

A történeti magyarázatot *A jelenések könyvének* átfogó felépítése támasztja alá, ami a hét gyülekezetnek szóló üzenetekkel kezdődik (Jel 1:9-3:22). A leírások a János korában jellemző állapotokra utalnak, és prófétai képet adnak az egyház helyzetéről egészen a végidőig. A pecsétek és a trombiták is a János idejétől a végidőig terjedő periódust ölelik fel (Jel 4:1-11:19). A könyv második fele (Jel 12:1-22:21) főként a föld történelmének utolsó napjaira, valamint az azt követő eseményekre összpontosít. A módszert alátámasztja a *Dániel próféta könyvének* 2. fejezetére tett utalás az 1. versben (lásd a részletesebb kifejtést a 3. téma magyarázatánál).

AZ 1. TANULMÁNY FŐBB TÉMÁINAK RÉSZLETES KIFEJTÉSE:

I. Jézus *A jelenések könyvének* központi szereplője (Jel 1:1, 5-7)

A *Jelenések* kijelentések láncolatával kezdődik, amelyeknek Jézus a központi alakja, Ő az első, akit a könyv megemlék, aki a kijelentést adja Jánosnak (Jel 1:1). Az Írás azt nevezi Jézus Krisztus kijelentésének (Jel 1:1), amit Isten adott Jézusnak, Ő pedig továbbadta Jánosnak. Ez

Jézus Krisztus bizonyágtétele (Jel 1:2). János „*e prófétálásnak beszéde-it*” (Jel 1:3) adta tovább az olvasóknak.

A kijelentések e láncolata fontos a hetednapi adventisták számára. Világosan jelzi ugyanis, hogy Jézus bizonyágtételének része *A jelenések könyve* és a prófétaság ajándéka is, amit János szintén megkapott (Jel 1:2). A Jel 12:17-ben említett maradéknál ugyanúgy megvan Jézus bizonyágtétele, vagyis a prófétaság ajándéka, ami hasonló Jánoséhoz. Ez által is ihletett írások születtek. A bevezetés tehát Jézusra mutat mint a Jelenések központi alakjára. A könyv Jézustól származó és róla szóló kijelentés (Jel 1:1). Jézus halála, feltámadása és mennyei uralkodása teszi alkalmassá a különleges feladatra (Jel 1:5). Végül majd eljön a felhőkkel (Jel 1:7).

II. A könyv jövőbeni eseményekkel foglalkozik

Jel 1:1 szerint a könyv fő célja, „*hogy megmutassa szolgálóinak, minek kell hamarosan megtörténnie*”. János szemszögéből ezek jövőbeni események. De mit jelent a szövegben a „*hamarosan*” szó? *A jelenések könyve* megírása óta eltelt kétezer év mintha nem azt mutatná, hogy gyorsan történnek az események. A „*hamarosan*” tehát egyértelműen Isten szemszögéből értendő: ezer esztendő olyan, akár egy nap (2Pt 3:8).

Azonban a mi szemszögünkéből is elmondható, hogy Jézus visszajövele közele. Azt nem tudjuk, hogy pontosan mikor jön el, de a saját életünk vonatkozásában olyan, mintha a halálunk után következő pillanatban már itt lenne (Préd 9:7). Úgy érezzük majd, mintha a második advent a halálunk után néhány pillanattal történne. A felkészülés tehát ezért a ma feladata, nem szabad halogatni. Ha Jézus eljövételét nem közelínek ábrázolná a Szentírás, nagyon sokan késleltetnék a felkészülést.

III. A látomás nyelvezete szimbolikus

A Szentírást általában szó szerint értelmezzük, hacsak nem teljesen egyértelmű, hogy egy bizonyos rész szándékosan jelképes. *A jelenések könyve* esetében azonban az ellenkező irányú megközelítés tanácsos. Rögtön az 1. versben az áll, hogy „*Jézus elküldte angyalát a szolgálójához, Jánoshoz, hogy jelképek által közölje vele ezeket*” (Jel 1:1, ERV-HU). A görög *esēmanen* szónak az alapvető meghatározása az, hogy valaki tudat valamit *jelekkel*, beszéddel vagy tettekkel. *A jelenések könyvét* olvasva tehát a legjobb megközelítés, ha jelképként kezelünk mindent, hacsak nem világos, hogy

a szöveg szó szerinti értelmezést kíván. (Például Jel 1:1-ben Jézus Krisztus neve szó szerint veendő.)

Ez az irányelv még világosabban látszik, amikor a könyv 1. versében az olvasó felfedezi a Dániel 2. fejezetére tett utalást. A Bibliában ezen kívül csak még egy helyen fordul elő a „jelképekkel közölni” kifejezés és a ritka, „*aminek meg kell lennie hamar*” fordulat (Jel 1:1; görögül *a dei genesthai*) - Dán 2:45 versében. Isten a nagy állókép álmában jelképekkel közölte Nabukodonozorral (Jel 1:1) mindazt, aminek meg kell lennie az utolsó napokban. Amit *Dániel próféta könyve* „*az utolsó napokban*” (Dán 2:28) kifejezéssel határoz meg, arra *A jelenések könyve* úgy utal, hogy „*hamar*”, „*hamarosán*”.

A jelenések könyve legelején erőteljes utalást talál az olvasó Dániel 2. fejezetére, ami mintegy „testvérkötetté” kapcsolja össze a két könyvet. A *Jelenések* szövege ugyan sok prófétára visszautal, de *Dániel próféta könyvével* különlegesen szoros kapcsolat figyelhető meg. Várható tehát, hogy *A jelenések könyvének* néhány jelképe olyan történelmi eseményekre vagy folyamatokra utal, amelyek a próféta idejétől a végidőig ívelnek.

IV. Az Istenség három személye

Jel 1:4-6 szakasza a Szentháromság háromrészes leírásával nyit. Elsőként olvassuk a Személyek leírását: az Atya (aki van, aki volt és aki eljövendő), a Szentlélek (akit a hét lélek jelképez) és Jézus Krisztus. Jézus azért szerepel utoljára, mert Ő a következő két leírás alánya.

Ezt követi a címek vagy tulajdonságok bemutatása, amely meghatározza, mi Jézus szerepének az alapja *A jelenések könyvében*. Ő az, aki meghalt („*a hű tanúbizonyosság*”/mártír, görögül *martys*); feltámadt („*a halottak közül az elsősülött*”), aki Atyja mellé ült a királyi székbe („*a föld királyainak fejedelme*”). Jézus halála és feltámadása biztosítja mennyei uralkodásának az alapját. Az utolsó leírás a cselekedetéről szól. Jézus szeret bennünket (jelen idő a görögben); megszabadított vagy „megmosott” (két külön görög szó, amelyeknek hasonló a hangzása, de egy betűnyi különbség van köztük) bűneinkből vére által, és tett minket királyokká és papokká Istennek. Az lett a végső eredménye Jézus szeretetének, amit halálával és feltámadásával fejezett ki, hogy gyermekeit a lehető legmagasabb rangra emeli: királyokká és papokká teszi.

V. Jézus visszajövetele

Jel 1:7-ben Jézus visszajövetelének képe Dániel 7. és Zakariás 12. fejezetének utalásain alapszik. Jel 1:7 alanya egyértelműen Jézus, hiszen már az előző két igevers is rá vonatkozott. „Íme, eljön a felhőkkel” - ez az ember Fiának képét idézi, aki felhőben érkezik az Öregkorúhoz és uralmat kap a föld népei felett (Dán 7:13-14). *A jelenések könyvében* azt olvassuk, hogy Jézus földi uralmát a mennybemenetele után ismerik el (Jelenések 5. fejezet), a földön pedig második eljövetelekor történik meg ugyanez (Jel 1:7).

A *Zakariás próféta könyvére* tett utalás különösen érdekes. Figyeljük meg a párhuzamokat Zakariás 12. fejezete és *A jelenések könyve* között! Zak 12:7-8 verseiben Jahve érkezését látjuk. A *Jelenésekben* Jézus jön el. Zak 12:10-ben Jahvét szögezik át, *A jelenések könyvében* Jézust. *Zakariás próféta könyvében* Jeruzsálem lakói Isten érkezését látják (Zak 12:8-10), *A jelenések könyvében* Jézus eljövetelét meglátja az egész föld. Zak 12:11-12-ben Jeruzsálem nemzetségei sírnak, a *Jelenésekben* sír az egész föld valamennyi népe.

A jelenések könyvében váltás figyelhető meg az ótestamentumi utalások használatában, hiszen Jahvéról áthelyeződik a hangsúly Jézusra. Hasonló váltás történik még akkor, amikor Izrael helyi dolgainak szó szerinti értelmezése helyett a lelki valóságra fókuszál, arra, hogy milyen hatást tesz az evangélium a világra és az egyházra.

III. rész: Gyakorlati alkalmazás

1. Az 1. tanulmány *A jelenések könyve* nyitó verseire összpontosít, vagyis a bevezetésre (Jel 1:1-8). Úgy is kezdhetnénk a beszélgetést, hogy megkérdezzük: *Mi a kedvenc bibliai történetetek?* A csoport tagjaitól ilyesféle választ várhatunk: „A kis Mózes a nádasban”, „*Dániel próféta könyve* 1. fejezetében Dániel és három barátjának a próbája”, „Dávid, a pásztorfiú felkenetése”, „Angyalok látogatják meg a pásztorokat Jézus születésekor” stb. *Hogyan befolyásolja a bibliai történet vagy bibliai könyv bevezetője azt, hogy miként értelmezzük a további részét?*
2. A tanulmány kihoz két szempontot, ami igen fontos *A jelenések könyvében*: a) Jézus Krisztus személyének központi szerepe és b) a *Jelenések*

---

történeti olvasata. A tanító megkérheti a jelenlévőket, hogy beszélges-
senek a következő kérdésekről: *Mi a történeti megközelítés értéke a mai
világban? A Jelenések történeti magyarázatának történelmi részletei hogyan
emelik ki Jézus Krisztust, minden reményünk központját?* Néhány válasz
az első kérdésre: A történeti megközelítés: a) Válaszol a három nagy
filozófiai kérdésre: Ki vagyok? Honnan jövök? Hová tartok? b) Segít
meglátni Istent a történelemben. c) Bizonyosságot ad a káosz közepet-
te, hogy továbbra is Isten irányítja a történelmet. d) Arról biztosít, hogy
Isten eddig is tevékeny volt a történelemben, tehát biztos reményünk
lehet a végidőre nézve is.

AKIT A HELIKOPTER ÁLLÍTOTT FÉLRE

Kenaope Kenaope, Botswana

Kenaope Kenaope Botswanában a Hetednapos Adventista Egyház elnöke. Éppen az ország két legnagyobb városa közötti országúton haladt, amikor egy helikopter jelent meg autója fölött. Eleinte nem is vette figyelembe, de túl közel ereszkedett hozzá. Kenaope azon tűnődött, hogy talán egy bűnözőt üldöznek. Ám a helikopter tett néhány kört az autója fölött, majd lassan leereszkedett a földre. A férfi fékezett és lehúzódt az út szélére. A szíve hevesen vert. A jármű sebesen pörgő rotorjai port és száraz fűvet szórtak Kenaope autójára. A rendőrök kiszálltak a helikopterből és odaléptek hozzá. „Uram, gyorsabban állítottuk meg” - közölték vele. Igazuk volt. Kenaope egy fontos egyházi ülésen volt Francistownban, ahol az első botswanai általános iskola megnyitásáról tárgyaltak. Onnan tartott hazafelé, Gaboronéba. A megengedett 120 km/h helyett 150-nel hajtott. Nagyon elszégyellte magát. Átnyújtotta a jogosítványát a rendőröknek.

Közben autók álltak meg mellettük, kisebbfajta tumultus alakult ki körülötük. Az emberek kíváncsiak voltak, mi történik. Kenaope a felismerést látta felvillanni az egyik rendőr szemében, talán a televíziós műsorokban vagy a rendőr akadémián tartott népszerű szemináriumon láthatta őt. „Hová igyekszik?” - kérdezte tőle az egyik rendőr. „Gaboronéba” - válaszolta a lelkész. „Vezessen óvatosan!” - figyelmeztette a másik rendőr, majd visszaadta az iratait. „És elnézést, hogy összekoszoltuk az autóját!” - tette hozzá.

„Abban a pillanatban egyszerre szégyent és megkönnyebbülést is éreztem. Átéreztem, milyen édes a kegyelem.” A történetet akkor mesélte el nekem Kenaope, amikor együtt meglátogattuk a Keleti Kapu Általános Iskolát, amelyet 2015-ben az egyik 13. szombati adományból építettek Botswanában. „Azóta ha rendőrségi helikoptert látok, mindig ellenőrzöm a sebességet és remélem, hogy nem engem akarnak megállítani. Aztán eszembe jut az édes kegyelem, és óvatosan vezetek tovább, hogy ne kövessem el még egyszer ugyanazt a hibát. A rendőrök megkegyelmezttek nekem, de Isten kegyelmét is kérem, amit másoknak is be akarok mutatni.”

A gyertyatartók között

I. rész: Áttekintés

ALAPIGE: *Jelenések 2:7*

A TANULMÁNY CÉLJA:

Ebben a tanulmányban a hét gyülekezetnek szóló üzenetek bevezetésére fogunk összpontosítani.

Bevezetés: Jel 1:9-20 biztosítja a háttérrel a hét gyülekezethez intézett üzenethez, amelyek a 2-3. fejezetben találhatóak. A Krisztusról szóló, dicsőséges látomás egyes részletei adják a sajátos szövegkörnyezetet az üzenetek mindegyikéhez. Jézus ismeri őket, és ott találkozik velük, ahol vannak. A tanulmány azzal zár, hogy részletesebben taglalja az efezusi gyülekezet üzenetét.

A TANULMÁNY TÉMÁI:

A rész, amit tanulmányozni fogunk (Jel 1:9-2:7), a következő témákkal foglalkozik:

I. Az Úr napjának beazonosítása Jel 1:10-ben

A legvalószínűbb, hogy János a szombatot tartotta az Úr napjának.

II. Jézus ott találkozik a gyülekezetekkel, ahol vannak

Jézus a hét gyülekezet mindegyikét a bevezető látomásból merített egy-egy jellemzővel szólítja meg (Jel 1:9-20).

III. János vázolja *A jelenések könyvének* felépítését (alap: Jel 1:19)

Jel 1:19-ben János összefoglalja a jelent és a jövőt érintő látomást. Jel 4:1 utal arra, hogy *A jelenések könyvének* nagy része a jövőre összpontosít, ami János idejében kezdődik és a végidőig tart.

IV. A hét gyülekezetnek szóló üzenetek magyarázata

A hét gyülekezetnek szóló üzenetek címzettjei a Kis-Ázsiában működő, valóságos gyülekezetek voltak, de párhuzamosak a kereszténység állapotával is a történelem bizonyos korszakaiban.

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

A tanulókat megkérjük, hogy gondolják át, milyen meglepő képet fest Jézusról Jel 1:12-16 szakasza, hogyan reagál erre János (Jel 1:17), illetve miként válaszol minderre Jézus jóságosan, vigasztalóan (Jel 1:17-18).

II. rész: Kommentár

A jelenések könyvének bevezető látomása (Jel 1:12-18) Jézus dicsőségének képére összpontosít. Hasonló „*az ember Fiához*” (Jel 1:13), aki halott volt, de örökkön-örökké él (Jel 1:18). Dán 10:5-6 és számos egyéb öszövétségi igevers alapján elmondhatjuk, hogy ez a látomás megmutatja Jézus dicsőségét, ami egyébként földi szolgálata során csakis a megdicsőülés hegyén nyilatkozott meg. Jézus látomásbeli tulajdonságait a 2-3. fejezetben található hét üzenetben megismétli az Írás. A látomás olyan, akár egy színpadi darab első színének háttérfüggőnye.

A Jézusról szóló látomáson kívül (Jel 1:12-18) a tanulmány szól annak helyéről és idejéről is, amikor János megkapta a látomást (Jel 1:9-11), valamint annak alapvető magyarázatát is megadja (Jel 1:19-20), továbbá elemzi az efezusi gyülekezetnek szóló üzenetet (Jel 2:1-7).

A 2. TANULMÁNY FŐBB TÉMÁINAK RÉSZLETES KIFEJTÉSE:

I. Az Úr napjának beazonosítása Jel 1:10-ben

Az írásmagyarázók között az a legnépszerűbb nézet, hogy „az Úr napja” Jel 1:10-ben a vasárnap, a hét első napja. Arra alapoznak, hogy a későbbi egyházatyák használták ezt a kifejezést a vasárnapra vonatkoztatva, aminek latin megfelelője, a *dominus dies*, a vasárnap egyik neve lett a nyugati egyházban. A vasárnapra mint „az Úr napjára” tett minden világos utalás azonban sokkal későbbi, mint *A jelenések könyve*, ezért nem szolgálhat bizonyítékként erre.

A leghelyesebb magyarázat az Úr napja kifejezésre (Jel 1:10) az, hogy János a hetedik napi szombatra utal. Habár „az Úr napja” (*kuriakē hemēra*) kifejezést az Újtestamentumban másutt nem találjuk és az Ótestamentum görög fordításában sem, viszont sok megfelelője utal a hetedik napi szombatra. A hetedik nap „az Úrnak [*kuriō*], a te Istenednek szombatja” (2Móz 20:10; 5Móz 5:14). „Az Úr” (*kurios*) gyakran utal a hetedik napra úgy, hogy „az én szombatom” (*ta sabbata mou* - 2Móz 31:13-14; 3Móz 19:3, 30; 3Móz 26:2; Ézs 56:4-6; Ez 20:12-13, 16, 20-21, 24; 22:3-8; 23:36-38; 44:12-24). Ézs 58:13 héber szövegében Jahve „szent napom”-nak nevezi a szombatot. Végül pedig mindhárom szinoptikus evangélium (Mt 12:8; Mk 2:27-28; Lk 6:5) idézi Jézus szavait: „az embernek Fia a szombatnak is Ura” [*kurios tou sabbatou*]. Furcsa lenne tehát, ha János másik napra utalna „az Úr napja” kifejezéssel, mint amit ma szombatnak nevezünk.

II. Jézus ott találkozik a gyülekezetekkel, ahol vannak

Jézus látványos módon tűnik fel a Jelenések színpadán (Jel 1:12-20). Szoros a kapcsolata mind a hét gyülekezettel (Jel 1:20). Mindegyiket alaposan ismeri (Jel 2:2, 9, 13, 19; 3:1, 8, 15). Bemutatkozásként pedig az előző látomás egy, két vagy három részletét idézi nekik.

Az efezusi gyülekezethez intézett üzenet (Jel 2:1-7) például úgy ábrázolja Jézust, mint aki kezében tartja a hét csillagot (Jel 1:20) és a hét gyerlyatartó között jár (Jel 1:12-13). A szmirnai gyülekezetnek szóló üzenetben (Jel 2:8) Jézus az első és az utolsó, az élő, pedig halott volt (Jel 1:17-18). A Pergamumnak címzett levélben éles, kétélű karddal közeledik (Jel 1:16; Jel 2:12). És így megy ez mind a hét levélben.

Jézus más-más módon mutatkozik be mind a hét gyülekezetnek. Megváltónk alkalmazkodik a gyülekezetek sajátos szükségleteihez és körülményeihez. Más szóval, ott találkozik velük, ahol éppen vannak. A gyülekezeteknek és az egyes keresztényeknek sincs teljes képe Jézusról, tehát van okunk az alázatra! Bőven tanulhatunk, akármennyit kaptunk is már.

III. János vázolja A jelenések könyvének felépítését (Jel 1:19 alapján)

A *Jelenések könyvének* írója az átkötő szövegekben gyakran elrejt támpontokat, valamint kulcs gondolatokat a könyv felépítéséről. Az egyik ilyen

átvezető szöveg Jel 1:19, ahol János felvázolja az egész irat tervét. Így kezdi: „Írd meg azért, amit láttál” (a szerző fordítása). Ez párhuzamos a 11. versben olvasható kijelentéssel: „Amit láatsz, írd meg” (ÚRK). A 11. vers jelen időben van, a 19. pedig múlt időben (görög aorisztosz). Ez azt jelenti, hogy a Jelenések teljes látomáskörét a 11. vers parancsa és a 19. vers utasítása között kapta János. Utána pedig felszólítja az Úr, hogy írja meg, amit látott.

De mit látott János? Két dolgot: „amik vannak, és amik ezek után történnek” (Jel 1:19, ÚRK). A *jelenések könyve* tehát felöleli mindazt, ami a hét gyülekezet idején jellemző állapot volt, illetve ami az ő szemszögükből nézve a jövőben következik be.

Jel 4:1 versében Jézus ezt mondja Jánosnak: „Jöjj fel ide, és megmutatom neked, amiknek meg kell történniük” (ÚRK). Ez a kijelentés hasonlít Jel 1:19-hez. Innen kezdve (4:1) a könyv többi része elsősorban a János életidejéhez mért jövőről beszél. Bár vannak visszatekintések a keresztre (Jel 5:6; 12:11), sőt, a teremtés előtti időre is (Jel 12:4, 7, 9), azonban a könyv elsődleges mondanivalója a János napjaitól számított jövő.

Mi az tehát, amire így utal az ige: „amik vannak és amik ezek után lesznek” (1:19)? Minden, ami Jel 1:19 és 4:1 között olvasható, konkrétan a hét gyülekezetnek szóló üzenet. E hét üzenet prófétai jelentőséggel bír az egész keresztény érára nézve, azon túl, hogy a valóságos, hét gyülekezet állapotáról szól és az üzenetekről, amelyeket Jézus küld nekik. Jel 1:19 alapos megfigyelése alapján levonhatjuk a következtetést, hogy *A jelenések könyvének* kulcsfontosságú igeversei segítenek felismerni a könyv felépítését és szerkezetét.

IV. A hét gyülekezetnek szóló üzenetek magyarázata

A hét gyülekezetnek szóló üzenetek „prófétai levelek”. Sokkal inkább hasonlítanak Pál leveleire vagy Máté 24. fejezetére, mint Dániel 7-re vagy Jelenések 13-ra. Tehát annak a hét, kis-ázsiai gyülekezetnek szólt az üzenet, amelyek eredetileg megkapták a leveleket (Jel 1:4, 11), rajtuk kívül pedig minden olvasónak (Jel 1:3; 2:7, 11, 17, 29 stb.).

Hétnél több gyülekezet volt Kis-Ázsiában, de a lelki élet állapota azokban is hasonló volt a kereszténység állapotához a történelem különböző

korszakaiban, János napjaitól egészen a mi időkig. A hét történelmi gyülekezethez intézett üzenet tehát áttekintést ad a kereszténység történelmi útjának főbb állomásairól. Ezeket a korszakokat röviden átbeszéljük az egyes gyülekezetekhez fűzött megjegyzésekben, a 2-3. tanulmányban.

V. Az efezusi gyülekezetnek szóló üzenet

Az efezusi gyülekezet az első közösség, amit Jézus megszólít, és úgy mutatkozik be nekik, mint aki a hét arany gyertyatartó között jár és jobb kezében tartja a hét csillagot (Jel 2:1). A „jár” és „tart” igék Jézus személyes gondoskodását és figyelmét jelzik. Jézus törődése ellenére azonban a gyülekezet elveszíti kezdeti szeretetét iránta, figyelmét más dolgok vonják el, ezért szüksége van megtérésre. Ez az első üzenet nemcsak az I. századi efezusi gyülekezetre vonatkozik, hanem Jézus értékelését tükrözi általánosságban az I. századi keresztény egyházzal. A korai keresztények kezdeti szeretete fokról fokra alábbhagyott, egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy vissza kell térniük eredeti buzgalmukhoz (lásd 1Jn 4:7-11).

III. rész: Gyakorlati alkalmazás

1. Az irgalmas, megbocsátó Jézus, aki megmosta a tanítványok lábát, vajon miért jelent meg különösen meglepő módon Jel 1:12-16 verseiben? Bár Jézus feltűnése megrémítette Jánost, Jézus nem akart félelmet kelteni (Jel 1:17-18). Istennek időnként fel kell ébresztenie bennünket ahhoz, hogy komolyan vegyük a kegyelmét. Igazán ismerni Istent azonban azt jelenti, hogy szeretjük Őt. Az Atya olyan, mint Jézus (Jn 14:9).
2. Mit fejez ki az egész emberiségnek szóló felhívásáról az, ahogyan Jelenések 1. fejezete bemutatja Jézust? János szemléletesen ábrázolja a Megváltót úgy, „mint az Emberfiához hasonlót”, akinek fehér a haja, szemei pedig, mint a tűz lángjai. Arca olyan, mint a kelő nap sugarai. Jobb kezében csillagokat tart. Ő az első és az utolsó, nála vannak a pokol és a halál kulcsai. Ez a leírás egyértelműen emlékeztet arra, aki „olyan, mint egy emberfia” (Dán 7:13). Az istenfélő, Messiást váró zsidók bizonyára felfigyeltek erre. Szövegmagyarázók azt is megemlítették még, hogy Jézus ábrázolása bizonyos szempontból a pogányoknak is jelentett valamit - a saját isteneikről alkotott elképzeléseik egyes elemei miatt. Annyi bizonyos, hogy Jézust úgy mutatja be itt az Írás, mint

---

akire az emberiség vár. Ott találkozik velünk, ahol vagyunk és felemel bennünket. Nála vannak a pokol és a halál kulcsai. Mindenható, ugyanakkor bölcs és gondoskodó is egyben. Ő az emberiség valóságos vágya és reménye.

„MAMI, KÉRLEK, GYERE!”

Lethabo Masienyne (8), Botswana

Nagy változások történtek egy botswanai családban, amióta az anyuka elküldte nyolcéves fiát a francistowni általános iskolába. Lethabo, a kisfiú azóta imádkozik az étkezések előtt, mint ahogy reggel és este is. Kérte anyukáját, hogy menjen vele szombaton a gyülekezetbe. Az édesanyát eleinte megdöbentették ezek a kérések, mert nem keresztény otthonban nőtt fel, de végül is inkább örült. „Nem tudok eléggé hálás lenni” – jelentette ki, amikor az iskolában beszélgettünk.

Kislányát beíratta az adventista óvodába, a fiúcska pedig már harmadikos az iskolában. Hogyan is került Lethabo az adventista iskolába? Három évig egy magániskolába járt tíz társával együtt, de sok problémája akadt a matematikával és az olvasással. Aggódó édesanyja ezért átíratta az adventista általános iskolába. „Én nem keresztény családban nevelkedtem, de azt akarom, hogy a gyerekeim keresztény otthonban nőjenek fel. Annyi minden történik a világban! Mindnyájunknak ismernünk kell Istent.”

Mivel rosszul ment neki az olvasás és a matek, Lethabónak meg kellett ismételnie a harmadik osztályt. Édesanyja már néhány hónap elteltével komoly változást tapasztalt nála. „Most minden feladatot egyedül old meg. Kitűnő számtanból és nagyon jól olvas. A matek és a hittan a kedvence. Nagyon közel van Istenhez! Minden reggel, este, minden étkezéskor imádkozunk. Folyton kéri, hogy én is menjek a gyülekezetbe.”

Mivel egy ideig az asszony nem akart a gyülekezetbe elmenni, a fia imádkozni kezdett érte. Az édesanyja négy hónapig reggeli rosszulletekkel küzdött, Lethabo pedig minden reggel kérte a tanárát, hogy imádkozzanak az anyukájáért. Idővel az anya megígérte, hogy a következő szombaton már elmegy a gyülekezetbe a fiával. Ám szombat reggel megint rosszul lett. Lethabo újra könyörgött neki: „Mami, miért maradsz itthon? Csak gyere! Ha jössz, a lelkész imádkozik érted és meg fogsz gyógyulni!” Ezek a szavak az anya szívéig hatoltak. Így kötött ki végül az iskolai istentiszteleten, és az a szombat lett az első nap, amikor végre nem érezte magát rosszul. Megköszönte a fiának, hogy olyan kitartóan hívta. Megígérte neki, hogy mindig járni fog a gyülekezetbe.

Jézus üzenete a hét gyülekezetnek

I. rész: Áttekintés

ALAPIGE: *Jelenések 3:21*

A TANULMÁNY CÉLJA:

Múlt héten a hét gyülekezetnek szóló üzenetek közül az elsőt tanulmányoztuk. Ebben a tanulmányban a 2-7. üzenetre fogunk összpontosítani.

Bevezetés: A hét gyülekezethez írt üzenetek évszázadokon át nyújtottak bátorítást Isten népének. Biztosítanak bennünket arról, hogy az Úr mélységesen törődik egyházával. Ismeri minden kihívását, örömmel ad tanácsot, biztató ígéretekkel mindazoknak, akik odafigyelnek rá.

A TANULMÁNY TÉMÁI:

A tanulmány és az elemzésre váró szakaszunk a következő témákról szól:

I. A hét gyülekezet üzeneteinek khiasztikus szerkezete

A hét gyülekezet üzenetei egy tipikus héber szerkezetben helyezkednek el (részletesebben lásd az alábbi kommentárban).

II. Bátorítás a bajban

A hét gyülekezetnek írt üzenetek egyrészt a lelki hanyatlásról szólnak, de az ígéretek számának és tartalmi súlyának növekedését is láthatjuk bennük.

III. A kereszténység legkomolyabb fejlődési szakasza és az abból adódó következmények

A filadelfiai gyülekezetnek írt levél a misszió gyors előrehaladását vetíti előre. A fejlődésnek azonban voltak olyan következményei is, amelyek miatt a kereszténység ma védekező állásba kényszerül.

IV. A thiatirai üzenet eltérő

A gyülekezetek összességükben lelki hanyatlást mutatnak. Ez látható az efézusi, a pergamumi és a szárdiszi közösségeknek írt üzenetekben is. A thiatirai üzenet több fontos dologban eltér ettől.

V. Laodicea és a föld történelmének utolsó szakasza

A szövegben találunk bizonyítékokat arra, hogy Laodicea a keresztény történelem utolsó szakaszában jelképezi egyházát.

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

Jézabel említése a thiatirai üzenetben arra készíti az olvasókat, hogy elgondolkozzanak *A jelenések könyvében* a négy asszony szerepén. A hetednapi adventistákat továbbá arra is figyelmezteti, hogy önmagukra alkalmazzák a laodiceai üzenetet.

II. rész: Kommentár

A hét gyülekezet üzeneteinek azonos a felépítése, hasonlóan az ókori levelek formájához. 1) Jézus minden gyülekezetet a nevének nevez. 2) Bemutatkozik az 1. fejezetből ismert, valamely jellemzővel. 3) Elemzi az adott gyülekezet erősségeit és/vagy gyengeségeit. 4) Tanácsot ad az elhangzott elemzés alapján. 5) Felhívást intéz a gyülekezethez, hogy hallgasson a Lélekre. 6) Minden üzenet a győzteseknek szóló egy vagy több ígérettel zárul. A 4-7. üzenetekben (Thiatirától kezdődően) az 5. és 6. elem fordított sorrendben jelenik meg.

A 3. TANULMÁNY FŐBB TÉMÁINAK RÉSZLETES KIFEJTÉSE:

I. A hét gyülekezet üzeneteinek khiasztikus szerkezete

A hét gyülekezetnek szóló üzenetek a héber logikában gyökerező irodalmi formában jelennek meg. A nyugati gondolkodás szerint $A+B=C$. A héber logika értelmében: $A+B=A$. Ezt nevezzük khiasztikus szerkezetnek (a görög X betűből [ejtése: khí]), amelyben körben érvelnek, vagyis egy gondolatmenet végén visszajutnak a kiindulási ponthoz. Az első pont párhuzamos az utolsóval. A második pont párhuzamos az utolsó előtti ponttal és így tovább, a csúcspont pedig középen van, nem a végén. Talán nem véletlen, hogy a szent sátorban elhelyezett hétágú

gyertyatartó formája is az irodalmi khiasztikus szerkezethez hasonlítható.

A szmirnai gyülekezetnek írt levél (második üzenet) sokban hasonlít a filadelfiai levélhez (hatodik üzenet); mindkettőnek nagyrészt pozitív a kicsengése. A pergamumi (harmadik levél) és a szárdiszi (ötödik levél) gyülekezetek hanyatlanak. A thiatirai üzenet (ez a negyedik, a középső gyülekezetnek szól), kétszer olyan hosszú, mint a többi, és különbözik az összestől (lásd alább, a IV. témát). Ez a szerkezet arra utal, hogy az első és az utolsó levél üzenete (Efezusnak és Laodiceának) párhuzamos. A szerkezetből kitérünk, hogy Laodicea - Efezushoz hasonlóan - szeretthiányban szenved.

II. Bátorítás a bajban

A hét gyülekezet általánosságban mind hanyatlik, Jézustól egyre szigorúbb feddéseknek kapnak. Az efezusi és a szmirnai gyülekezet hűséges, leszámítva Efezus hibáját, a szeretetlenséget. A többi gyülekezet üzeneteiben látjuk a hanyatlást Pergamumtól kezdve Szárdiszson át egészen Laodiceáig, amelyről Jézus már jót nem tud mondani. A Filadelfiának szóló üzenet pozitív, ám ez a gyülekezet gyengébb, mint Szmirna. Az efezusiaktól Jézus megtérést kér, Laodicea pedig hányingert kelt. Ez a kifejezés igazán durva szókép.

Ez a szókép azonban a hét gyülekezetnek írt üzenetekben található, bátorító ígéretek legegyszerűbbikéhez vezet el. Az első gyülekezet egy ígéretet kap: az élet fáját. A második kettőt: az élet koronáját és a második haláltól való megmentést. A harmadik hármatot: az elrejtett mannákat, fehér követ és egy új nevet. A negyedik négyet, az ötödik ötöt, a hatodik hatot. Minden gyülekezet több ígéretet kap, mint az előzők, majd a hetedik, Laodicea gyülekezete kapja mind közül a legmagasztosabbat: együtt ülhetnek Jézussal az Ő királyi székében.

Minél mélyebbre süllyed a gyülekezetek állapota, minél szigorúbbak Jézus feddései, annál több ígéretet ad nekik. Minél szörnyűbbek a viszonyok, annál nagyobb kegyelem és erő árad Istentől. Minél súlyosabbak a gondok az életünkben, annál nagyobb erővel bír Jézus Krisztus kegyelme. Ez az üzenet éppolyan erőteljes ma, mint volt a régi időkben.

III. A kereszténység legkomolyabb fejlődési szakasza és az abból adódó következmények

A tanulmány kihangsúlyozza, hogy a filadelfiai üzenet a XVIII-XIX. században, a protestantizmus korában végbement nagy ébredésre utal. Ez az ébredés indította az egyházat, hogy az egész világra elvigye az evangéliumot. Ennek eredményeként a kereszténység a legnagyobb növekedést tapasztalta pünkösöd ideje óta.

A terjeszkedésnek volt egy árnyoldala is. A missziót gyakran meglovgolták a nyugati civilizáció gyarmatosító terjeszkedését célzó gazdasági és politikai törekvések. Emiatt a más vallásúak közül sokan úgy tekintenek a kereszténységre, mint a nyugati imperializmus önmagát szolgáló eszközére, és nem aláztos, önfeláldozó mozgalomnak látják, ami mások életének jobbítására törekszik. Ez az attitűd ma egyre jellemzőbb a világnak azon a részén is, ami inkább mondható „kereszténynek”. A kereszténység egésze így védekező állásba kényszerül. Ezen a háttéren az egyház részéről bármilyen manipuláció vagy politikai befolyás/részvétel tovább növeli a már amúgy is meglévő és erősödő sztereotípiákat. Az evangélium üzenete nem támaszkodhat politikai vagy gazdasági forrásokra! Vissza kell térnie Jézus eredeti tervéhez: „*az én erőm erőtlenség által ér célhoz*” (2Kor 12:9, RÜF).

IV. A thiatirai üzenet eltérő

A *jelenések könyvében* említett gyülekezetek általánosságban lelki hanyatlást mutatnak. Ez világosan látható Efezus, Pergamum és Szárdisz esetében. Ám a Thiatirának címzett üzenet több szempontból is eltér a korábbi levél szerkezeti felépítésétől. Először is, a thiatirai üzenet kétszer olyan hosszú, mint a másik hat. Kiterjedése megfelel a khiasztikus szerkezetben betöltött helyének, valamint érzékelteti azt is, hogy milyen hosszú volt az üldözés időszaka a kereszténység történelmében, amit jelképez. Másodszor, Thiatira az egyetlen gyülekezet, amelynek hűséges tagjait „maradékknak” nevezi az Írás („ami megmarad”, [görögül *loipois*] Thiatirában – Jel 2:24). Ez jelzés arra, hogy Istennek még ebben a sötét korszakban is voltak hűséges követői.

Harmadszor, Thiatira az egyetlen gyülekezet, amelyről azt mondja Jézus, hogy „*az utóbbi cselekedeteid többek az elsőknél*” (Jel 2:19, ÚRK). Miközben az összes korábbi gyülekezet hanyatlott vagy stagnált,

Thiatura fejlődött. Isten éppen ezt helyezi a hét gyülekezet történetének középpontjába, ami arra utal, hogy az Úr kiemeli népét a hitehagyásból és a további üzenetekben készíti fel Jézus második eljövételére. Sátán vádolja Isten követőit, hogy elcsüggedszenek és eltérítse őket, Jézus és a Szentlélek azonban azért fedd, hogy bátorítsa és gyógyítsa őket.

V. Laodicea és a föld történelmének utolsó szakasza

Hetednapos adventistaként gyakran tekintettünk úgy a laodiceai üzenetre, mint ami konkrétan a mi egyházunkra vonatkozik a vég idején. Az egyik legjobb bizonyíték erre Jel 3:18 és Jel 16:15. A Biblia egyetlen más verse sem tartalmazza azt a négy kulcskifejezést, amit ebben a két szakaszban találunk. Mindkét versben szerepel a „látni” [görögül *blepō*], az „öltözet” (görögül *himation*), a „szégyen” (görögül *aischunē*, *aschēmosunē*) és a „mezítelenség” (görögül *gumnotēs*, *gumnos*) szó. Figyelemre méltó párhuzam. Az armageddoni csatáról szóló versek közepén (Jel 16:14-16) olvasható egy felhívás – laodicea kifejezéseivel –, hogy a vég idején a hívők legyenek éberek és vigyázzanak (Jel 16:15; vö. Jel 3:18). Ez erőteljes bizonyíték arra, hogy Laodicea a föld történelmének utolsó egyházát jelképezi.

III. rész: Gyakorlati alkalmazás

1. *Hány asszony tűnik fel A jelenések könyvében? Mi a szerepük a könyv üzenetében?* Négy asszony portréját látjuk, két pozitív és két negatív alakot. Az első Jézabel, azok vezetője, akik támadják a thiatirai hűségeseket (Jel 2:20-23). A második a tiszta asszony Jelenések 12-ben (Jel 12:1, 2, 5-6, 14-17). A harmadik a babiloni parázna (Jel 17:1-7, 16). A negyedik a Bárány menyasszonya (Jel 19:7-8). Végeredményben mind a négy az egyházhoz kapcsolódik, vagy pozitív, vagy negatív értelemben. Thiatura ellensége, Jézabel valamilyen formában előképe a babiloni paráznak, aki úgy öltözik, mint a főpap (Jel 17:4). Ha a thiatirai gyülekezetnek írt levél első része a középkori egyházat jelképezi, akkor a két kép szorosan kapcsolódik egymáshoz. Krisztus ellensége gyakran visel keresztény álarcot.

A Jelenések 12-ben szereplő asszony Isten hűségeseit jelképezi a történelem folyamán. A Bárány menyasszonya Jel 19:7-8 verseiben Isten végidei hűségeseit szimbolizálja. (A végidőre az új Jeruzsálem képe utal.) A Jelenések 17-ben szereplő asszony mindazokat jelképezi, akik

Isten ellenségei, különösen a vallási hatalmokat, amelyek összefognak a világi hatalmakkal és együtt alkotják a végidei Babilont. A *jelenések könyvében* szereplő „asszonyok” azokat jelképezik, akik vallják, hogy Krisztus követői, de attól függően, melyik asszonyról is van szó, hitvallásuk vagy őszinte, vagy nem.

2. *Hogyan alkalmazzák a hetednapi adventisták önmagukra Jel 3:18-21 verseit?* Mit tanulhatunk ezekből az igeversekből? Az arany kifejezi, milyen értékesek vagyunk Isten szemében, valamint jelentheti a hitet is, ami tisztítás, finomítás folyamatán ment át. A fehér ruha Krisztus igazságosságát jelképezi, amit nekünk ad. A szemgyógyító ír lelki ítélőképességet jelent, ami segít tisztán meglátni, hogy milyen nagy szükségünk van Krisztusra.

Jézus egyénekre szabja a szükséges fegyelmezést (Jel 3:19), de nem kényszerít senkit az Ő követésére. Szelíden hív és ránk hagyja a döntést (Jel 3:20). Kifejezi, hogy minden ígéretét beteljesíti rajtunk. Ha meghívjuk Jézust, hogy uralkodjon a szívünkben és győzzön (Jel 3:21), leülhetünk mellé a királyi székére. Amint a tűzben megtisztított arany képe is kifejezi, Isten végtelen értéket lát bennünk.

3. *Milyen bátorítást meríthetünk a tudatból, hogy a régi korok keresztényei közül sokan az istentelen városokban is hűségesek maradtak Istenhez?*

KI A SÖTÉTSÉGBŐL

Atija Jamal Caminete (57), Mozambik

Atija nyolcévesen hallott először a Hetednapos Adventista Egyházzal. Egy presbiter hívta be a gyülekezetbe, hogy ebédeljen velük és utána meghallgatta a prédikációt is. Atija a mai napig élénken emlékszik arra, hogy a lelkész Máté 24. fejezetéről beszélt, hogy miként fogja Jézus feltámasztani a halottakat második adventjekor. Ez már gyermekkorában is megérintette a szívét. Egy hónappal később a négyéves húga meghalt vészes vérszegénység miatt. Atija 15 éves korában ment férjhez egy fiúhoz, aki bár vasárnapünneplőként nőtt fel, akkoriban a nampulai adventista gyülekezetbe járt. Férje kéréseire ő is vele tartott, és átszellemülten hallgatta, ahogy a gyülekezet a feltámadásról énekelt. Ekkor eldöntötte, hogy az Adventista Egyházban marad.

Nagynénje, nagybátyja, akik felnevelték és az édesanyja is azzal fenyegették, hogy megszakítják vele a kapcsolatot, ha megkeresztelkedik. Ennek ellenére Atija a férjével együtt csatlakozott az egyházhoz. Nemsokára született egy kisfiuk, aki később nagyon beteg lett. Atija nem volt hajlandó elvinni a kicsit a nagynénjéhez, aki sámán volt, és más kuruzslót sem keresett fel. A nagybátyja ekkor egy dárdával fenyegetőzött, hogy ha a kisfiú meghal, azzal nyársalja fel Atiját. A kisfiú azonban két nap múlva meggyógyult. Atija ezt csodának, az ima hatalmának tartotta. Ezek után Atija egyik lánytestvére is megkeresztelkedett, később pedig követte őt a bátyja és a másik nővére, majd az édesanyja is, de a legnagyobb csoda csak ezután történt: Atija nagynénje is megkeresztelkedett. Őt háromszor kellett alámeríteni a vízbe. Amikor a lelkész először alámerítette, a gonosz lelkek artikulátlan hangon ordítottak az asszonyból. A második alámerítésnél ez megismétlődött. Amikor harmadjára is víz alá merítette a lelkész, a démonok távoztak az asszonyból és többé nem háborgatták. A hajdani sámán mára a gyülekezet egyik diakónusa lett. Candido, a korábban még dárdával hadonászó nagybácsi is megkeresztelkedett. „Az egész családom átadta magát az Úrnak” – mondja boldogan Atija, aki szeretettel szolgálja Jézust. A férje, Lazaro elvégezte a teológiát és Nampulában szolgál lelkipásztorként.

Méltó a Bárány

I. rész: Áttekintés

ALAPIGE: *Jelenések 5:5-6*

A TANULMÁNY CÉLJA:

Ebben a tanulmányban a Jelenések 4-5. fejezetében található mennyei látomásra fogunk összpontosítani (Jel 4:1-5:14).

Bevezetés: Két részre osztható az ebben a leckében tanulmányozott szakasz. Az elsőben azt találjuk, hogy a mennyben dicsőítik a Mindenhatót, aki a királyi széken ül: Istent, az Atyát (Jel 4:1-11). A másodikban válsághelyzet alakul ki a mennyei trónteremben, de ez megoldódik Jézus Krisztus, a Bárány megjelenésével (Jel 5:1-14).

A TANULMÁNY TÉMÁI:

A tanulmány és az adott bibliai szakasz a következő témákat vázolja fel:

I. A *jelenések könyvének* 4. fejezete vajon általános leírás vagy egy egyszeri eseményről szól?

Ahogy majd látni fogjuk, a szöveg részletei választ adnak erre a kérdésre.

II. Az imádat bibliai nézete

Az imádat nem rólunk szól, hanem arról, amit Isten tett, valamint arról, hogy mi szívből válaszoljunk arra.

III. A 24 vén azonosítása

A 24 vén nem angyalok csoportja, hanem Isten népét jelképezi.

IV. A bepecsételt tekercs jelentősége

A bepecsételt tekercs Isten megváltási tervét jelképezi.

V. Méltó a Bárány

A Bárány azért méltó kinyitni a könyvet, mert benne egyszerre van jelen az emberi és az isteni természet.

VI. Az öt himnusz menete (Jel 4:8, 11; 5:9-10, 12-13)

A himnuszok tartalma a Bárány istenségét hangsúlyozza.

VII. A világméretű küzdelem

A mennyei jelenet háttere a nagy küzdelem.

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

A jelenlévőket megkérjük, hogy értelmezzék, miként vonatkozik ez a mennyei látomás a földi istentiszteletre, továbbá arra, ahogyan a szombatünneplést értjük.

II. rész: Kommentár

A 4. fejezet elején hallja János először, hogy lépjen be a mennybe (Jel 4:1). A *jelenések könyve* általános leírás az ott folyamatosan zajló istentiszteletről (lásd alább a szöveg bizonyítékait az I. témában), amely a teremtés okán dicsőíti az Atya Istent (Jel 4:11). Az 5. fejezet azonban egy válsághelyzetet mutat be. Hatalmasnak tűnő problémát nevez itt meg az Írás (Jel 5:1-4). A Bárány, az Isten-ember, Jézus Krisztus megjelenése azonban megoldást hoz (lásd alább, az V. témát). Azért dicsőíti Őt mindenki, mert megöletett, Ő az Üdvözítő. Ő a megoldás a világ válságára (Jel 5:5-14).

A 4. TANULMÁNY FŐBB TÉMÁINAK RÉSZLETES KIFEJTÉSE:

I. A *jelenések könyvének* 4. fejezete vajon általános leírás a mennyben zajló istentiszteletről vagy egy egyszeri eseményről van szó?

Három bizonyíték is utal arra, hogy a 4. fejezet nem egy egyszeri eseményről szól, hanem általánosságban mutatja be a mennyei istentiszteletet. 1) A 2. versben szereplő trónt nem most állították fel, az mindig ott állt a mennyben (görög *keitai*, imperfektum). 2) Az éneklés (8. vers) nem különálló epizód, hanem „*éjjel és nappal*” tart. 3) A négy lelkes állat (élőlény) éneke állandóan, „*örökkön-örökké*” ismétlődik (Jel 4:9).

II. Az imádat bibliai fogalma

Jelenések 4:11-ben az imádat oka és alapja az, hogy Isten a mindenség Alkotója. Jel 5:9-ben azért imádják a Bárányt, mert megöletett és megmentőnk lett. Jel 11:17-ben azért zajlik az istentisztelet, „*mert*” az Úr

uralkodni kezdett. Bár a magyar fordítások a „mert” szót használják, a görög szövegben mindhárom igeversben a *hoti* szó szerepel, ami egy cselekedet okát, alapját jelenti. Azért imádják Istent, amit Ő tett (5Móz 26:1-11; Zsolt 66:3-6; 78:5-15; 111:4). Ide tartozik még a Jézus halálát és feltámadását jelképező keresztség (Róm 6:3-4), valamint az úrvacsora (1Kor 11:26). A Biblia szerint az imádat lényege annak a felidézése, amit Isten értünk tett.

III. A 24 vén azonosítása

A Bibliában a 12-es szám gyakran használatos Isten népének szimbólumaként, ennél fogva a 24 vén Isten népét jelenti úgy az ó-, mint az újszövetségi időkben. A hely szűke miatt nem tudtuk megemlíteni e kitételek legfontosabb bibliai bizonyítékát. Mt 19:28-ban Jézus azt mondja a tanítványainak, hogy 12 trónon ülnek majd és ítélik Izrael 12 törzsét. Ez az igevers összekapcsolja a 12-es számot (trónok, apostolok) és a 12 törzset. Jel 21:12-ben azt olvashatjuk, hogy a 12 törzs neve fel van írva az új Jeruzsálem kapuira, a 12 alapra pedig a 12 apostolé (Jel 21:14). A 24 tehát a 12 kétszeri említéséből adódik össze, ez világos *A jelenések könyve* 21. fejezetéből. Jel 7:4-8 szakasza úgy jellemzi Isten népét, hogy ők a 144 000 (12x12 000). A 12 szorzata az új Jeruzsálem falának magassága esetében is megjelenik, ami 144 könyök. A 24 vén leghelyesebb magyarázata tehát az, hogy Isten népének egészét jelképezi úgy az Ő-, mint az Újtestamentumból.

IV. A bepecsételt tekercs jelentősége

Kérdezzük meg az osztály tagjait, hányféle magyarázatot tudnak a Jelenések 5. fejezetében szereplő bepecsételt tekercsre! Különböző bibliai értelmezések szerint ez végrendelet, testamentum, Izrael alkotmánya (*Mózes ötödik könyve*), az emberiség történelméről szóló feljegyzés, a Bárány uralkodói jogalapjának jele, az emberek cselekedeteinek feljegyzése, az élet könyve, az emberek magatartásának jutalmáról vagy büntetéséről szóló jegyzék (ítélet). Ellen G. White egyik levelében található egy megjegyzés erre vonatkozóan, aminek alapján írja a tanulmányunk, hogy ez a tekercs Isten gondviselésének csodáit, valamint a nemzetek és az egyház prófétai történelmét tartalmazza. A tanulmány szerint a lepecsételt tekercsben a megváltás terve van. János azért sír (Jel 5:4), mert úgy gondolja: a megváltás terve nem valósul meg, ha nem lesz valaki méltó arra, hogy felnyissa a tekercsét.

Honnan tudjuk, hogy ez a könyv (Jel 5:2; görögül *biblion*) egy tekercs, nem pedig a mai könyvekhez hasonló? Onnan, hogy ugyanez a szó szerepel Jel 6:14-ben: „Az ég pedig eltűnt, mint amikor a papírtekercset összegöngyölitik” (ÚRK).

V. Méltó a Bárány

Egyedül a Bárány méltó rá, hogy felnyissa a tekercset (Jel 5:5-6). A szerepe kettős ebben a fejezetben. Egyrészt „leöletett”, ami emberi természetére utal. Másrészt imádják a trónon ülővel együtt (Jel 5:13), ez az isteni természetére utal. Az Isten-ember egyedülálló az egész történelemben. Az összes intelligens lény közül (lásd Jn 1:3, 14) csakis az Isten-ember, Jézus tudta teljes mértékig bemutatni Isten jellemét és engesztelést szerezni az ember bűnére, hiszen teljesen Isten és teljesen ember. Ez a szimbolikus kép mélységes krisztológiai tanítást rejt.

VI. Az öt himnusz (Jel 4:8, 11; 5:9-10, 12-13) kihangsúlyozza a Bárány isteni voltát

A látomás öt himnusza Krisztus istenségét hangsúlyozza. Az első két ének a trónon ülőt dicsőíti (Jel 4:8, 11). A harmadik és a negyedik a Bárányt magasztalja (Jel 5:9-12). Az ötödik dicsőítő himnusz egyaránt szól a trónon ülőnek és a Báránynak (Jel 5:13). Ez egyértelműen a sorozat csúcspontja, amelyben a megváltottak ujjongva ismerik el, hogy áldás, tisztesség, dicsőség és hatalom illeti Őt, aki a királyi széken ül és vele együtt a Bárányt.

A himnuszok másik jellegzetessége szintén az ötödik éneket hozza előtérbe. Itt már bizonyára crescendóra vált a kórus. Az első himnuszt a négy lelkes állat énekli (Jel 4:8). A másodikat a 24 vén (Jel 4:11). A harmadikat a 4 lelkes lény és a 24 vén együtt (Jel 5:9-10). A negyediket százmilliónál is több angyal énekli egyszerre (Jel 5:11-12). Az ötödik himnuszba pedig bekapcsolódik a világegyetem minden lakója (Jel 5:13). Az ötödik ének tehát a hatalmas crescendo tetőpontja, amikor minden figyelem a királyi székre szegeződik. Megerősíti a Bárány isteni voltát.

VII. A mennyei jelenet kimondatlan háttére a világméretű küzdelem

Meghökkenítő módon a 4-5. fejezetben Sátán teljesen hiányzik a szövegből, bár a mennyei konfliktusnak minden bizonnyal köze van hozzá (lásd Jel 2:9, 24). Sátán szerepét Jel 12:10 tisztázza. Ez az igeveres össze-

foglalja az 5. fejezetet, Krisztus hatalomra jutásának leírását, amihez azonban hozzátartozik, hogy Sátán, a „testvéreink vádlója” (Jel 12:10, ÚRK) levettetik. Az igevers rámutat, hogy Sátán „éjjel és nappal” vádolja a testvéreket. Ez a ténykedése megdöbbentő hasonlóságot mutat Jel 4:8 versével, ahol a 4 élőlény „éjjel és nappal” énekel Isten szentségéről. Szüntelen dicsőítésük elhallgattatja Sátán vádjait, többé már nem is esik szó róluk. Sátán azért hiányzik a 4-5. fejezet jeleneteiből, mert Jézus kereszthalála után kivetetett a mennyből.

III. rész: Gyakorlati alkalmazás

1. Figyelembe véve az istentiszteletre vonatkozó biblikus érveket (2. téma), beszéljünk a gyülekezetünk istentiszteleteiről! *Vajon szolgálatainkban Isten áll a középpontban vagy inkább a szolgálattelvőkre terelődik a figyelem? Azt hangsúlyozzuk, hogy mit tett Isten (teremtés, kereszthalál, a Lélek naponkénti készítése), illetve azt, hogy hogyan válaszolunk mi a munkájára? Vagy inkább az domborodik ki, hogy mit kell nekünk tennünk – magunktól?* Ha az istentiszteleteink erőtlenné tűnnek, akkor az azért van, mert nem Isten áll a középpontban. A bibliai időkben, amikor az emberek újra meg újra dicsőítették Istent azért, amit értük tett a múltban, Isten eredeti csodájának ereje felszabadult, valóságosan működni kezdett az imádói életében (2Krn 20:5-22; Dán 9:15; 10:19-21). Az istentisztelet nem rólunk szól, hanem Istenről. Nem az a célja, hogy megmondjuk egymásnak, mit hogyan kell tenni, hanem az, hogy emlékeztessük magunkat és egymást arra, amit Isten tett értünk.
2. *Mi az összefüggés Jelenések 4-5. fejezete és a szombat között?* A teremtmények a teremtés és a megváltás okán imádják az Atyát és a Bárányt (Jel 4:11; 5:9-10). Az Ószövetségben a szombat egyaránt emlékoszlopa a teremtésnek (2Móz 20:11) és a kivonulásnak, amely Izrael szabadulásának nagy csodája volt (5Móz 5:15). A szombat tehát Isten hatalmas tetteire mutat rá, amelyeket a teremtésben, a kivonulásban és a kereszten végzett el. A szombat megtartása nem arról szól, hogy érdemeket szerzünk Istennél. Amikor megemlékezünk a szombatról, akkor Isten nagy tetteiről emlékezünk meg, amelyeket értünk vitt végbe, és ez az igazi imádat/istentisztelet alapja.

TALÁLTAM EGY SZOMBATÜNNEPLŐ GYÜLEKEZETET!

Ivaldo da Coneicao Nazare (23), Mozambik

A középiskolás Ivaldo pap akart lenni. Szorgalmasan tanulta a katekizmust és tanított a templomban. A tanulmányai folytatását tervezte. Ám amikor a Tízparancsolatról akart órát tartani és a katekizmust összehasonlította a Bibliával, arra figyelt fel, hogy a Biblia tanításai különböznek a katekizmustól. Megkérdezett egy papot, aki nem tudott segíteni. Az iskolában Ivaldo egy vitakört szervezett. 30 diákot kért meg arra, hogy számolják össze, vajon mennyi az eltérés a Biblia és az egyház tanításai között. A diákok munkája megijesztette a püspököt, aki kijelentette, hogy ez bűn, és kötelezte őket, hogy gyónjanak meg, különben kizárja őket az egyházból. A fiúk ragaszkodtak hozzá, hogy csak Istennek szabad bűnvallomást tenni, ezért a püspök kitiltotta őket a templomból.

A diákok tovább tanulmányozták a Bibliát, de mivel nem találtak szombatünneplő közösséget, a csoport végül felbomlott, némelyek evangéliumi közösségekhez csatlakoztak, mások áttértek az iszlámra. Ivaldo szülei befolyásos emberek voltak, így elérték, hogy a fiuk újra járhasson a templomba, de papnak már nem készülhetett. Egyik vasárnap, amikor Ivaldo a szombatról beszélt a hívőknek, egy asszony megszólította. „Tudod-e, hogy van egy szombatünneplő közösség Nampulában?” Ivaldo izgatottan felhívta mind a 30 barátját, hogy közölje velük a jó hírt, de a legtöbben már elveszítették az érdeklődésüket. Csak Ivaldo és három másik fiú ment el a következő szombaton az adventista gyülekezetbe.

Ivaldo megkeresztelkedett. Az édesanyja elfogadta a döntését, de az apja kitagadással fenyegette és a tandíját sem fizették tovább. Mivel a gyülekezeti tagok segítségével Ivaldo mégis folytatta tanulmányait, az apja hazugságokat terjesztett el róla, többek között azt, hogy a fia HIV fertőzött. Egy évig tartott a feszültség, aztán az apa megenyhült és visszafogadta Ivaldót. A fiú hatására három testvére és az édesanyja is szeretne csatlakozni az egyházhoz, de az édesapja válással fenyegetőzik. „Imádkozom a szüleimért, hiszem, hogy az édesanyám adventista lesz, az apám pedig legalább elengedi a családot a gyülekezetbe.”

A hét pecsét

I. rész: Áttekintés

ALAPIGE: *Jelenések 5:5-6*

A TANULMÁNY CÉLJA:

A *jelenések könyve* 6. fejezete azokról az eseményekről szól, amelyek akkor történnek meg, amikor a Bárány a hét pecsét közül feltöri az első hatot.

Bevezetés: A *jelenések könyvének* 6. fejezete az első hat pecsétről szól. Ez a jelenet rögtön a mennyei tróntermet bemutató látomást követi (5. fejezet).

A TANULMÁNY TÉMÁI:

A tanulmány és a vizsgálandó igeszakasz az alábbi témákat vázolja fel:

I. A négy lovas (Jel 6:1-8) az evangélium terjedésének a folyamatát mutatja be, valamint visszautasításának következményeiről is szól
A magyarázat attól függ, hogyan azonosítjuk a fehér lovat és lovasát (Jel 6:1-2, lásd alább, az I. témát).

II. A négy lovas háttérének főbb pontjait az Ószövetség szövetségi átkai képezik

Az ótestamentumi szövetséget - annak áldásaival és átkaival együtt - az evangélium metaforájaként átvette a 6. fejezet.

III. A *jelenések könyve* 6. fejezetében bemutatott ítéletek Isten népére vonatkoznak

Ez a szövetségi ígéretekre és fenyegetésekre épül, amelyeket Izrael kapott (3Mózes 26. és 5Mózes 32. fejezet).

IV. „Az oltár alatt lévő lelkekről” szóló szakasz nem a holtak állapotáról szól

Az ötödik pecsét (Jel 6:9-11) bemutatását gyakran tévesen használják a halál utáni tudatos élet melletti érvként.

V. A hatodik pecséttel kapcsolatos adventista értelmezést támasztja alá a szöveg

Jel 6:12-14 alapos vizsgálata során arra jutunk, hogy maga a szöveg igazolja az időben való előreugrást és azt, hogy itt szó szerint kell érteni a napot, a holdat és a csillagokat.

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

Az osztály tagjait kérjük meg, hogy gondolják át, helytálló-e Jel 6:12-14 történeti magyarázata! Vajon mit válaszolnának Jel 6:17 kérdésére?

II. rész: Kommentár

A *jelenések könyvének* 6. fejezete egyértelműen az 5. fejezeten alapul. A fejezet az „és” szóval kezdődik (görögül *kai*), ami azt jelzi, hogy a következő rész az előző mondandóhoz kapcsolódik. Az 5. fejezet végén a Bárány tartja a könyvet (Jel 5:7-8) és fogadja a mennyei seregek hódolatát (Jel 5:12-14). János tovább szemléli a jelenetet (mindkét fejezet az apostol kijelentésével kezdődik: „láttam” – Jel 5:1; 6:1). Látja, hogy a Bárány egymás után töri fel a pecségeket (Jel 6:1, 3, 5, 7, 9, 12).

A tekercs nem azokat az eseményeket tartalmazza, amelyek a pecsétek felnyitásakor következnek be. Mind a hét pecsétet fel kell törni, mielőtt a tekercset ki lehet nyitni, hogy elolvassák, ami benne áll (lásd Jel 6:14).

AZ 5. TANULMÁNY FŐBB TÉMÁINAK RÉSZLETES KIFEJTÉSE:

I. A négy lovas (Jel 6:1-8) az evangélium terjedésének folyamatát mutatja be, valamint szól a visszautasításának következményeiről is

Ez az értelmezés a fehér ló és lovasa azonosításától függ (Jel 6:1-2). Ezen az egy lovon kívül mindegyik csapásokat hoz magával. A fehér *A jelenések könyvében* mindig Krisztust vagy a népét jelképezi. A korona (görögül *stephanos*), amit a lovas a fején visel, győzelmi korona. Egy eset

kivételével (Jel 9:7) az ilyen koronát mindig Krisztussal és/vagy a néppel kapcsolja össze az Újtestamentum. A Jelenések első öt fejezetében a győzni szó (görögül *nikōn*, *nikēsēi*) szintén következetesen Krisztusra és népére vonatkozik (lásd pl. Jel 3:21). A fehér ló lovasa Jelenések 19-ben egyértelműen Jézus Krisztus, „az Isten Igéje”, párhuzamban a 6. fejezet lovasával. A hamisítványok témája fontos a *Jelenések könyvében*, de amikor feltűnnek, az író világosan jelzi ezt az olvasónak. Jel 6:1-2 verseiben azonban nincs a leghalványabb utalás sem a gonoszra. Jelenések 19-ben a fehér ló lovasa királyi koronát visel (görögül *diadēma*), nem pedig győzelmi koronát. A különbség a nagy küzdelem eltérő szakaszaival magyarázható. Jelenések 6-ban még a küzdő egyházzal olvashatunk, Jelenések 19-ben azonban már a győztes egyházzal. Úgy tűnik, a négy lovasról szóló rész lényege Krisztus győzelme, az evangélium terjedése, illetve az azzal való szembenállás.

II. A négy lovas hátterének főbb pontjai az Ószövetségben nagyrészt a szövetségi átkok

A *Jelenések könyve* 4-5. fejezetének fő témája: mindenki imádja Istent mint Teremtőt, illetve a Bárány méltó arra, hogy közbenjárjon a mennyben és szembeszálljon az Isten országát érő fenyegetésekkel a földön. A 6. fejezet témája a szövetségi átkok köre. Az „átkok” szó itt nem profán, az engedetlenség következményeire utal (3Móz 26:21-26; 5Móz 32:23-25, 41-43; Ez 14:12-21). Az Ótestamentumban ilyen átkok voltak a kard, az éhség, a járványok és a vadállatok, és gyakran hétszeresen sújtották a népet (3Móz 26:21, 24). Zakariás látomásában négy különböző színű ló jelképezte az átkokat (Zak 1:8-17; 6:1-8).

Az ótestamentumi szövetség Isten és Izrael között kötött. A szövetségi áldások és átkok szó szerint, valósággal teljesedtek Izrael népe életében. Az Újtestamentum az Izrael szövetségéhez való hűséget a Krisztushoz való viszonyulásunkban határozza meg. Akik hűségesek Krisztushoz, áldottak (Jn 12:32; ApCsel 13:32-33; 2Kor 1:20), akik pedig elutasítják Őt, elszenvedik a halál és az örök megsemmisülés átkát (Mt 25:41).

III. A Jelenések könyve 6. fejezetében bemutatott ítéletek Isten népére vonatkoznak

Jelenések 6 az Izraelnek szóló szövetségi ígéretekre és fenyegetésekre épít (3Mózes 26. és 5Mózes 32. fejezete). Míg a 7 trombita ítéletei

a gonoszokat (Jel 9:4, 20-21), a 7 pecsét ítéletei konkrétan Isten népének hűtlen tagjait érik. Sátán birodalmának három része van a Jelenések szerint (Jel 16:13, 19), és a trombiták ítéletei a föld különböző harmadaira hullanak (Jel 8:7-12).

IV. „Az oltár alatt lévő lelkekről” szóló szakasz nem a holtak állapótára utal

Egyes olvasók azt szűrik le ebből a szakaszból, hogy „az oltár alatt lévő lelkek” a halál utáni, test nélküli, tudatos életet jelképezik. Szó szerint véve e versek jelentése ellentétes lenne a testben történő feltámadással (1Kor 15:42-44, 53) és 1Móz 2:7 tanításával, ami szerint a lélek az egész embert jelenti, valamint Préd 9:7 versével, ami világosan kimondja, hogy nincs tudatosság a halál után. E szakasz jelentése azonban egyértelműen szimbolikus, hiszen Káin és Ábel történetét visszhangozza, valamint utal a héber szent sátor égőáldozati oltárára is, a szentély egyetlen berendezési tárgyára, amelynek aljában is történt valami jelentőségteljes (3Móz 5:9).

Az „oltár alatt lévő lelkek” nem élnek a mennyben test nélkül. Az égőáldozati oltár Krisztus keresztségét és a hívők üldözését jelképezi, ami a földön történt. A mártírok csak a millennium kezdetén támadnak fel (Jel 20:4). Ábel vére is a földön folyt, nem a mennyben. Természetesen jelképesen értendő a vér kiáltása, jelentése pedig az, hogy Isten a feltámadásig, vagyis Jézus második eljöveteleig emlékezetében tartja mindazt, amit gyermekei ellen elkövettek (1Thessz 4:16).

V. A hatodik pecséttel kapcsolatos történeti magyarázatot alátámasztja a szöveg

A *nagy küzdelem* c. könyvben és az adventista úttörők egyéb írásaiban Jel 6:12-14 szakaszát a viszonylag közeli múltban zajlott eseményekre alkalmazták. A szöveg két földrengést említ, amelyeket égi jelek sorozata választ el egymástól. Az első földrengés teljesedését az 1755-ös lisszaboni földrengésben látták. Ezt követte a nap elsötétedése és a hold vérvörössé válása 1780-ban, majd a csillaghullás 1833-ban. Az ég és a bolygó felszínének széthullását a jövőbe tették.

Két logikus kérdést is feltehetünk ennek az értelmezésnek a kapcsán. 1) Az egész szakasz alapja a kezdő mondat: „*mikor a hatodik pecsétet felnyí-*

totta...”. A legtermészetesebb olvasat tehát az, hogy a szakaszban említett minden esemény egyugyanazon időben történik, nem pedig több évtizeden át. 2) Vajon a földrengéseket, a nap, a hold, a csillagok említését szó szerint kell érteni vagy valamilyen lelki bajt jelképeznek? A görög szöveget tanulmányozva mindkét felvetésre válaszolhatunk.

Először is, a 12. versben említett földrengés nem ugyanakkor következik be, mint a 14. versben említett. A 12. versben a földrengés („nagy földrengés”; görögül *seismos megas*) párhuzamba állítható a Jel 11:13-ban szereplő földrengéssel („nagy földrengés”, görögül *seismos megas*). Ez a kegyelemidő lezárulása előtt történik (a hetedik trombita kezdetekor, lásd Jel 10:7). Másrészt a hegyek és szigetek elmozdulása (Jel 6:14) párhuzamos Jel 16:20 versével, ami már jóval a kegyelemidő lezárulása utáni időre utal. Tehát ha a két földrengést meghatározatlan idő választja el egymástól, akkor logikus, hogy Jel 6:12-14 szakaszának többi eseménye is különböző időpontokban teljesedik.

Másodszor, a 12-13. versekben háromszor fordul elő a „mint” szó (görögül *hōs*). A görögben ez a kötőszó általában jelképes fordulat előtt szerepel, főként ha a *hōs* előtti szöveg szó szerint értelmezendő. Tehát a valódi nap lett olyan, mint a zsákruha, a hold pedig olyan, mint a vér. A leírás jelképes, az égitestek azonban valóságosak.

III. rész: Gyakorlati alkalmazás

1. A hetednapi adventisták úgy értelmezték Jel 6:12-14 szakaszát, mint ami az 1755-ös lisszaboni földrengésre, az 1780-as sötét napra és az 1833-as csillaghullásra vonatkozik. Ezek közel száz év leforgása alatt következtek be. *A Máté 24. fejezetével történő összehasonlítás mennyiben támasztja alá vagy gyengíti ezt a magyarázatot? Milyen lelki előnnyel/áldással jár a hatodik pecsét történeti magyarázata?*

Magyarban Mt 24:30 („És akkor...”) úgy tűnik, az égi jeleket Jézus második eljövételéhez kapcsolja, ami jövőbeni esemény. A görögben azonban egyszerűen csak az „és” (*kai*) szerepel, tehát az eredeti szöveg éppen úgy nyitott marad, mint Jel 6:12-14. Máté 24 tehát Jelenések 6 történeti magyarázatát támasztja alá.

A profécia történeti nézete biztosít bennünket arról, hogy 1) Isten Ura a történelemnek; 2) missziója a végidőre és a végidőben élő népe számára világos; 3) valóban törődik népével, igazolja a mártírokat (Jel 6:11) és Jézus visszajövele előtt akit csak lehet, megvéd a sátáni káosz közepette (Jel 7:1-3).

2. A 6. fejezet végén találjuk a kérdést: „...ki állhat meg?” (Jel 6:17). Mi a Biblia válasza erre a kérdésre, és mennyire időszerű ez a válasz ma? Istennek van egy népe, amely képes lesz megállni a végső napokban, amikor a földön minden összedől. Ahogyan Jézus felvállalta a küzdelmet a Golgota előtt, követőinek is ki kell tartaniuk elhívásukban. Fel kell készülnünk erre a jelentőségteljes időszakra!

A BIBLIÁVAL FELFEGYVERKEZVE

Moises Francisco Pelembe (32), Mozambik

Moises azt követően lépett be a hadseregbe, hogy kibukott az iskolából. Az apja remélte, hogy ott majd leszokik az ivásról és a kábítószerekről. Nem sokkal később Moises az étkezdében megismerkedett egy hetednapis adventista fiattal, Alfredóval. Megfigyelte, mit eszik a másik férfi, és észrevette, hogy egy bizonyos fajta halat nem fogyaszt el, mondván, hogy az tisztátalan. Amikor ilyen hal volt ebédre, Alfredo mindig Moisesnek adta az adagját. Két hétig találkoztak az étkezdében, majd Moiseset máshová helyezték át rendészeti képzésre. A barakkban egy olyan katona mellé került, akinek az ágya mellett volt a Bibliája. A férfi elmondta, hogy keresztény, és fel is olvasta neki Jn 3:16 versét. Moises elkérte a Bibliát. Miközben olvasta, lassan hinni kezdett Istenben. Az apja annyira örült a fia új hitének, hogy ajándékozott neki egy Bibliát. Később Moises az egyik munkatársától hallott egy csoportról, akik esténként 6 órákor együtt tanulmányozzák a Bibliát.

Moises is részt vett a következő összejövetelen, de összezavarodott. A csoportban nem arról beszéltek, amit ő a Bibliában olvasott. Az ismerőse ekkor egy másik csoporthoz, az adventistákhoz irányította. Moises meglepődött, amikor megtudta, hogy a csoportvezető azért keresztelkedett meg, mert Alfredóval, azzal a férfival tanulmányozta a Bibliát, aki megosztotta az ételét vele. Aznap este a bibliatanulmány a tizedről szólt, a következő alkalommal pedig a szombatról tanultak. Moises később sírva fakadt. A munkatársa azt gondolta, valaki talán megverte, de nem tudta, hogy az Isten Szava találta el Moiseset. A következő szombaton Moises elkísérte új barátait az adventista gyülekezetbe, már a tizedét is vitte. Attól fogva minden szombaton ott volt a gyülekezetben. Meg is keresztelkedett, nem egészen két évvel azután, hogy belépett a hadseregbe.

A katonai szolgálat után Moises belépett a rendőrséghez, a szombatproblémák miatt azonban nem maradt ott. Később könyvevangélista lett. Most 32 éves és végzős teológushallgató. „Apám a seregbe küldött, remélve, hogy ott majd jó útra térek, de már látom, hogy Istennek ennél nagyobb terve volt velem. Azt akarta, hogy keresztény legyek” – vallja Moises.

Isten elpecsételt népe

I. rész: Áttekintés

ALAPIGE: *Jelenések 6:17*

A TANULMÁNY CÉLJA:

Jelenések 7. fejezete Jel 6:17 kérdésére válaszol: Ki állhat meg Jézus második eljövetelekor?

Bevezetés: A 7. fejezet feltárja, mennyire fontos az elpecsételés ahhoz, hogy bárki is túlélje a második advent előtti csapásokat.

A TANULMÁNY TÉMÁI:

A tanulmány és a vizsgált szakasz az alábbi témákkal foglalkozik:

I. A pecsétek és az elpecsételés jelentése

A dokumentumokra azok tartalmának titkosítása vagy hitelesítése végett kerül pecsét. Az emberekre helyezett pecsét jelezi, hogy kihez tartoznak, illetve a védelmet szimbolizálja.

II. Ef 4:30 és a világméretű küzdelem

A szövegösszefüggés szerint a Szentlélek megszorítása a világméretű küzdelem „helyi változata”.

III. A 144 000 valóságos vagy jelképes szám?

Ez a szám szimbolikusan értendő. Bővebb kifejtése a III. témában található (II. pont, Kommentár).

IV. Vajon két külön csoport a 144 000 és a nagy sokaság vagy pedig Isten végidei népének kétféle leírása?

A tanulmány nem dönti el egyértelműen ezt a kérdést. A téma bővebb kifejtését lásd alább, a Kommentár részben!

V. Róm 3:19-24 és a „feddhetetlenek” jelentése (Jel 14:5)

A tanulmány Róma 3. fejezete alapján a „feddhetetlenek” kifejezés perfekcionista magyarázata ellen érvel. A téma bővebb kifejtését lásd a II. részben!

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

Az osztály tagjait kérjük meg, hogy gondolkodjanak el azon, miként tartja vissza Isten a gonoszt a mai világban! Mit jelent Jel 7:1-8 szakaszában a katonai hasonlat és az új ének, amit csak a 144 000 ismer (Jel 14:3)?

II. rész: Kommentár

János a 6. (Jel 6:12-17) és a 7. pecsét (Jel 8:1) közé illesztette be a 7. fejezetet. A 6. fejezet végén Isten ellenségei könyörögnek a szikláknak és a hegyeknek, hogy essenek rájuk, rejtse el őket Isten színe és a Bárány haragja elől (Jel 6:15-16). „Mert eljött az ő haragjának ama nagy napja; és ki állhat meg” (Jel 6:17)? Erre a kérdésre a 7. fejezetben érkezik a válasz: megjelenik két csoport: a 144 000 (Jel 7:4-8) és a nagy sokaság (Jel 7:9-14). A Jézus második adventje előtti csapások túléléséhez szükséges az elpecsételés (Jel 7:1-3). Lesz egy nép, amely feddhetetlenül áll Isten trónja előtt és szolgál a templomában (Jel 7:15). Jelenések 7. és 14. fejezete így mutatja be Isten népét közvetlenül Jézus második eljövetele előtt.

A 6. TANULMÁNY FŐBB TÉMÁINAK RÉSZLETES KIFEJTÉSE:

I. A pecsétek és az elpecsételés jelentése

Az ókori világban egy tekercs lepecsételésének két fő oka volt. Azért helyeztek pecsétet egy könyvre, hogy titkosítsák a tartalmát (Ézs 29:11; Jel 10:4) vagy tanúsítsák az eredetiségét, hivatalosságát (1Kir 21:8; Esz 8:8; Jer 32:44). Jelenések 5-ben a titkosítás lehet a pecsét elhelyezésének alapvető célja. A könyvet már eleve hitelesíti, hogy Isten tulajdona. A pecsétek feltörése és a könyv felnyitása után látható lesz a tartalma.

Az emberek esetében az elpecsételés inkább jelképes. A pecsét az emberen a tulajdonjogot jelölheti (Ef 1:13; 4:30; 2Tim 2:19; Jel 14:1), mint ahogyan a védelem jele is lehet (Ez 9:4-6). A judaizmus korai szakaszában az elpecsételést a körülmetéléssel hozták kapcsolatba, a II. századi keresztények

pedig a keresztséggel. Az elpecsételés azt fejezte ki, hogy az ember Istenhez tartozik (2Tim 2:19; Jel 9:4) és Isten ismeri az övéit. Lelki értelemben az elpecsételés érvényesíti az ember kapcsolatot Istennel.

A *Jelenések könyve* 7. fejezetében azonban másról szól az elpecsételés. Itt az Isten szolgáit (Jel 7:3) - akiket már korábban elpecsételt - most a végidei csapások elleni védelemként pecsételi el az Úr (Jel 6:15-7:3). Lásd alább az 1. pontot a Gyakorlati alkalmazás részben!

II. Ef 4:30 és a világméretű küzdelem

A fenti gondolatmenet fényében meglepő lehet, hogy a tanulmány Ef 4:30 versére utal abban az összefüggésben, hogy a vég idején Isten védelemül elpecsételi az övéit. Ef 4:30 szövegkörnyezete azoknak az emberi viselkedésformáknak a felsorolása, amelyek megszorítják a Lelket (Ef 4:25-5:2). Van azonban egy apokaliptikus eleme is ennek a felsorolásnak. „...*az ördögnek ne adjatok helyet*” (Ef 4:27) - szólítja fel Pál a hívőket -, hanem „*legyetek Isten követői*” (Ef 5:1, ÚRK). A Szentlélek megszorításáról szóló gondolatok tehát az Isten és a Sátán közötti, világméretű küzdelemmel összefüggésben hangzanak el. A hívőnek Isten jellemét kell követnie (igazság, őszinteség, szelid és bátorító beszéd, jóság, kedvesség, megbocsátás, szeretet, önfeláldozás) Sátán jelleme helyett (hazugság, harag, lopás, ártó beszéd, keserűség, keményszívűség, rágalmazás, gyűlölet). Ahogy A *Jelenések könyve* esetében is látjuk, a jellemfejlődés naponként megvívott kis harcai részét képezik az univerzális méretű küzdelemnek.

III. A 144 000 valóságos vagy jelképes szám?

A szám szimbolikusan értendő.

1. A 12 törzs ilyen felsorolását másutt nem találjuk, ez nem szó szerint veendő felsorolás. Erre utal az az érv is, hogy Ruben helyett Júdát találjuk az első helyen. József (Efraim és Manassé apja) Efraim helyett szerepel. Dán törzse hiányzik a listáról, Lévi viszont benne van (vö. 4Móz 1:5-15; 13:4-15). A nevek nem születési sorrendben szerepelnek (1Móz 49:3-28).
2. Jel 1:1 elmondja, hogy Isten az egész Jelenéseket „*jelképek által közölte*” (ERV-HU) a jövőre vonatkozóan. Tehát a szövegét szimbolikusan kell érteni, hacsak nem nyilvánvaló a szó szerinti értelem.

3. A törzsek Jákób valódi leszármazottaiként való értelmezésének ellentmond az, hogy a törzsek közül legalább tíz eltűnt már a történelem kódében. Vannak zsidók, akik még ma is vissza tudják vezetni származásukat Júda, Benjámin vagy Lévi törzséhez, de a többihez nem.

IV. A 144 000 és a nagy sokaság vajon két külön csoport vagy Isten végidei népének kétféle leírása?

Némelyek szerint a két leírás két külön csoportra vonatkozik, mások úgy vélik, hogy a kettő egy és ugyanaz. Ebben a tanulmányban először arra vonatkozóan vizsgálunk meg két érvet, amelyek szerint a kettő ugyanaz.

A jelenések könyvében az Isten végidei népére vonatkozó kifejezések gyakran felcserélhetők.

János a 7. fejezetben nem látja a 144 000-et. Hallja a számot (Jel 7:4), de „*azután*”, amikor felnéz, megszámlálhatatlan sokaságot lát (Jel 7:9). Ezt *A jelenések könyve* irodalmi jellegzetességének tartják. János hall valamit (oroszlánt), majd látja az ellenkezőjét: egy Bárányt, de a kettő tulajdonképpen egy valóság kétféle ábrázolása (Jel 3:5-6; lásd még Jel 1:10-12; 17:1, 3).

Másrésről sokan úgy hiszik, hogy a 144 000 és a nagy sokaság két külön csoport: az első Isten végidei népét jelképezi, a másik pedig Isten népét a történelem minden korszakából. Akik ezt az értelmezést vallják, általában csoportok közötti különbségekre mutatnak rá. A 144 000 Izrael 12 törzséből azoknak a száma, akik a földön vannak, és a négy szél elengedése előtt tűnnek fel. A nagy sokaság ellenben megszámlálhatatlan, minden nemzetségből vannak emberek a trón körül, a nagy nyomorúság után tűnnek fel. Jel 14:1-5 is megkülönbözteti a 144 000-et attól a csoporttól.

V. Róm 3:19-24 és a „feddhetetlenek” jelentése (Jel 14:5)

Róma 3. fejezetéből világos, hogy az embert egyetlen cselekedete sem teheti igazná Isten előtt (Róm 3:20). Mindnyájan vétkeztünk, ezért szűkölködünk az Isten dicsősége nélkül (Róm 3:23). A *szűkölködni* szó jelen időben szerepel (görögül *husterountai*), ami azt jelenti, hogy mindig is szükségünk lesz Megváltóra és a bűnbocsánatra, amit áldozata

által biztosít. Ez nem változik, amíg a bűn örökre el nem tűnik és nem kapunk halhatatlanságot. A „feddhetetlenül” kifejezés tehát nem azt jelenti, hogy egyszer csak már nem lesz szükségünk bűnbocsánatra. Azt a fajta hűséget jelenti, amikor valaki inkább meghal, mint hogy vétkezzen. A 144 000 bízik Jézusban, hogy Ő tisztán tartja ruháikat (Jel 7:14), ezért nem engednek a Teremtő és a Megváltó iránti engedelmességből (Jel 14:4-5). Végére is ez teljes egészében az Ő igazsága.

III. rész: Gyakorlati alkalmazás

1. Jel 7:1-3 szakaszán elmélkedve vajon úgy gondolod, hogy a végidőnek abban a szakaszában élünk, amikor Isten még visszatartja a gonosz erőket, vagy abban, amikor már lassan kezdi elengedni? Ha Isten tartja vissza a szeleket, akkor ki az, aki az összes kárt okozza? Amikor Isten ítél, miért teszi? Néhány lehetséges válasz:

Sokféle szempontból a jelenlegi, zűrzavaros világ olyan, mintha éppen minden szétesőben lenne. Másrészt viszont a holokauszthoz vagy a 2. világháború szörnyűségeihez képest az itt-ott előforduló terrorcselekmények viszonylag kisebb területet érintenek és a föld legtöbb tája biztonságosnak mondható. Úgy is érvelhetünk tehát, hogy még mindig a szelek visszatartásának idejében élünk.

A *Jelenések könyve* szerint (Jel 9:11, 12:12) a világban tapasztalható rengeteg gonoszságért egyértelműen Sátán a felelős. Ő a pusztító, nem pedig Isten.

Amikor Isten végrehajt egy ítéletet, nem a pusztítás a célja, hanem a fegyelmezés (Jel 3:19; Zsid 12:5-7) vagy hogy megvédjen a gonosz erők rontásától (Jel 20:7-10). Sátán azonban eltökélten pusztít. Isten Lelkének visszatartó befolyása nélkül a helyzet már sokkal rosszabb lenne, mint most. Amikor Isten végrehajtja a végső ítéletet, hogy megsemmisítse a bűnt és a bűnösöket, ezt az Ige „szokatlanak”, „rendkívülinek” nevezi (Ézs 28:21).

2. Miért van annyi háborús hasonlat és kép a Bibliában? A hadviseléssel kapcsolatos képek ma is ismerősek az embereknek, hiszen a harci cselekmények folyton előkerülnek a híradásokban, az akciófilmekben. Isten ott éri el az embereket, ahol vannak, számukra ismerős kifejezésekkel illusztrálja a lelki igazságokat. A *Jelenések könyvének* alaposabb tanulmányozása során rájövünk, hogy a legfontosabb har-

---

cok sokszor a szavak és elképzelések szintjén dűlnak. A mennyei küzdelem Krisztus és „*a mi atyafiainknak vádolója*” között zajlik (Jel 12:10-11). Az armageddoni csatát azok élik túl, akik lelki éberséget gyakorolnak (Jel 16:14-16).

3. Mit jelent a Jel 14:3-ban található „új ének”? Miért nem ismeri ezt az éneket senki a 144 000-en kívül? A 144 000-nek egyedi tapasztalata van, ők élik át a végidő jellemformáló eseményeit (Jel 7:1-3, 14:1-5). Azok a próbák különleges tiszteletet és hódolatot váltanak ki bennük Krisztus iránt. Nem Isten akarja a végidő nehézségeit, de felhasználja azokat arra, hogy követőiben kialakítsa saját képmását. A vég idején élő hívők így képesek lesznek betölteni egyedi szerepüket az örökkévalóságban (Jel 7:14-15, lásd a fenti kommentár IV. pontját!)

AGGASZTÓ ÁLMOK

Antonio Jose Abreu (45), São Tomé és Príncipe

Antonio São Tomén, az Afrika nyugati partjához közeli kis szigeten él. Egykor az élete kész káosz volt. Rövid idő leforgása alatt feleségül vette első szerelmét, utána viszonya lett egy másik nővel, majd elveszítette az állását a vámhivatalban, aztán meghalt az édesapja.

Antonio az ivásba menekült. Összeköltözött egy másik asszonnyal, született három közös gyermekük, két fiú és egy lány. „Az életem nagyon bonyolult lett - mesélte. - Sokat ittam, a családomnak nem jutott elég pénz.” A helyzetet tovább nehezítette, hogy a férfit furcsa álmok kezdték gyötörni, és nem talált magyarázatot rájuk. Abban az országban az emberek nagy jelentőséget tulajdonítanak az álmoknak. Árvízzel álmodni például azt jelenti szerintük, hogy baj közeledik, ha pedig a helyi safou gyümölcscsel álmodik valaki, azt gondolják, hogy egy családtagja meg fog halni. Antonio azonban nem árvívről vagy safouról álmodott. Azt látta álmában, hogy hátizsákkal a hátán állt két lépcsősor előtt. Az egyik széles volt, a másik keskeny. Látta, hogy a szélesebb lépcsőn elfér a hátizsákjával, a keskenyen viszont nem. Aztán volt egy másik álma is. Ebben egy ajtó felé közeledett, amikor egy asszony hirtelen elállta az útját és egy hatalmas követ gördített elé. Antonio nem tudta elgördíteni a követ, de talált egy keskeny nyílást, amin át tudott nyomakodni. Amikor átjutott a nyíláson, egy barlangot talált egy vízzel teli medencével. Ott állt valaki és a vízre mutatott. Antonio mindegyik álom után zavartan ébredt.

Nem sokkal később történt, hogy Antoniót az egyik szomszédja meghívta a helyi adventista gyülekezet összejövetelére. Megdöbbenően hallgatta, amint a lelkész a széles és a keskeny útról olvasott fel a Bibliából (Mt 7:13-14). Ebből megértette, hogy a hátizsák az élet terheit jelképezi, a vízzel teli medence pedig a keresztséget. Bibliaórákat vett, majd a gyermekei anyjával együtt megkeresztelkedtek és hivatalosan is összeházasodtak. Minden függőségével szakított. Az élete már nem bonyolult. Van munkája és hálás mindazért, amit Istentől kapott.

A hét trombita

I. rész: Áttekintés

ALAPIGE: *Jelenések 10:7*

A TANULMÁNY CÉLJA:

A hét trombita (Jel 8:2-11:18) Jézus mennyei szolgálatának és a jóillat-tétel oltárának a látomására épít (Jel 8:3-4) és egy „közjátékot” tartalmaz (Jel 10:1-11:14), ami bemutatja Isten népét a hatodik trombita által jelképezett, szörnyű események során (Jel 9:13-21).

Bevezetés: A trombiták célja az ötödik pecséttel kapcsolatosan válik egyértelművé (Jel 6:9-11). Az arany illatáldozati oltárra és az égőáldozati oltárra, valamint Jel 8:3-4-ben a szentek imájára való utalás összekapcsolja a trombitákat Jel 6:9-10 verseinek jelenetével. A hét trombita válasz a szentek imáira, hogy Isten hozzon végre ítéletet üldözőik felett. A trombiták eseményei valószínűleg azokat érintik majd, akik Isten népének ellenségei voltak a keresztyén történelem során.

A TANULMÁNY TÉMÁI:

A tanulmány és a vizsgálandó igeszakasz a következő témákat vizsgálja fel:

I. A trombiták jelentése a Bibliában

II. A trombiták „megszólalásának” ideje

III. Az első hat trombita jelképeinek magyarázata

IV. A hét trombitát megelőző „közjáték” szerepe

V. Dániel 12. fejezetére történő utalás Jelenések 10. fejezetében

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

Miután olvastunk a trombitákról, gondoljuk át, hogyan bátorítják a trombiták és az ötödik pecsét azokat, akik az evangélium ügyéért szenvednek, és hogyan mutatják be az evangélium ellenségeinek a sorsát!

II. rész: Kommentár

A *Jelenések könyvében* a hét trombita (Jel 8:2-9:21) a Biblia egyik legnehezebben magyarázható része. Az adventista bibliamagyarázók sem jutottak egyetértésre e szakasz jelentését illetően az évek során. Vannak azonban olyan szempontok, amelyek aránylag világosak, ezeket fejjük ki az alábbiakban.

A 7. TANULMÁNY FŐBB TÉMÁINAK RÉSZLETES KIFEJTÉSE:

I. A trombiták jelentése a Bibliában

Az Ótestamentum görög fordításában a trombita és a trombitál (kürtöl) szavak 144-szer fordulnak elő. Ezek többsége (a 144-ből 105) a jeladás-sal kapcsolatos: háború, istentisztelet és ima idején vagy ezek kombinációja. A legegységelműbb szakasz a kürtök szerepéről 4Móz 10:8-10. Az ősi Izraelben a kürtöket mindig a papok szólaltatták meg (4Móz 10:8), még háború idején is. A kürt megfújása tehát Izrael életében lelki jelentőséggel bírt, a csata közben a népért mondott közbenjáró imát jelképezte (4Móz 10:9). A templomban és az ünnepnapokon a kürt megszólalása Isten lelki közbenjárását kérte népért (4Móz 10:10). Az Ótestamentumban tehát a trombiták, kürtök jelentősége abban állt, hogy a szövetséget imával erősítették és kérték Istent, emlékezzen meg népéről.

Az Újszövetségben a trombiták és azok megszólaltatása legtöbbször Jelenések 8-9. fejezetében fordul elő. Első pillantásra úgy tűnhet, hogy a Jelenések hét trombitájának is az a legfontosabb jelentése, hogy jelt adnak a háborúban. A trombiták és az ötödik pecsét kapcsolata azonban (lásd a fenti bevezetőben) alátámasztja azt az álláspontot is, hogy itt az imádság szintén központi téma. A trombiták Isten szenvedő szentjeinek az imáira szólalnak meg (Jel 6:9-10; 8:2-6). Biztosítják őket, hogy Isten tud a szenvedésükről, és bár úgy tűnik, hogy személyes életükben hallgat, de a történelemben fellépett azok ellen, akik üldözték őket (vö. Jel 6:10 és Jel 8:13, továbbá lásd a Gyakorlati alkalmazás 1. pontját, alább).

II. A trombiták „megszólalásának” ideje

Az oltár tűzével megtöltött tömjénező ledobása a földre Jel 8:5-ben néhány adventista igemagyarázó szerint a kegyelemidő lezárulására

utal. A hét trombita előre jelez eseményeket a kereszténység történelmében, amelyek ide vezetnek. A szövegben számos jel utal erre a magyarázatra.

Először, a könyv első felében az a minta, hogy a látomások az újszövetségi korról kezdődnek és a kereszténység történelmének eseményeit tartalmazzák. Másodszor, bármit jelent is a tömjénező (tűz) levetése a földre Jel 8:5-ben, az világos, hogy a kegyelemidő még nem zárult le a hatodik trombita idején. Az oltárnál még zajlik a közbenjárás (Jel 9:13). Az evangélium még terjed (Jel 10:11; 11:3-6). Alább, a IV. témában bemutatjuk majd, hogy a hatodik trombita értelmezéséhez hozzá kell vennünk a „közjátékot” is (Jel 10:1-11:13). Az evangélium hirdetésének a vége és a kegyelemidő teljes lezárulása csak a hetedik trombita felharsanásával következik be (Jel 10:7). A *jelenések könyvének* hét trombitája tehát az egész történelmet lefedi János napjaitól kezdve a kegyelemidő lezárulásáig és a végső eseményekig.

III. Az első hat trombita jelképeinek magyarázata

1. Az első trombita használja azokat a kifejezéseket, amelyekkel az Ószövetség ecseteli Isten ítéleteit (jégeső, tűz, vér: 2Móz 9:23-26; Ézs 10:16-20; Ez 38:22), amelyek az Úr ószövetségi népének jelképei ellen irányulnak (növényvilág, fák: Zsolt 1:1-3; Ézs 61:3; Jer 11:16-17). Ezért írja a tanulmány, hogy az első trombita Isten ítéletét jelképezi Jeruzsálem felett, amiért elutasította Krisztust (Mt 23:37-38; Lk 23:28-31).

2. A második trombita általánosságban Isten ítéleteit jelzi azok felett, akik megvetették Őt (2Móz 7:19-21), és konkrétan megemlíti az ókori Babilon bukását (Jer 51:24-25, 41-42). A tanulmány ezért kapcsolja ezt a trombitát a Római Birodalom bukásához (vö. azzal, hogy Péter „Babilonnak” nevezi Rómát 1Pt 5:13-ban).

3. A harmadik trombita jelképrendszere párhuzamos Sátán munkájának bibliai jelképeivel (Ézs 14:12-19; Lk 10:18; Jel 12:9). A lámpás, a patakok, a folyók, a víz mind a lelki életet és a növekedést jelképezik (Zsolt 1:3; 84:6-7; 119:105; Jer 2:13). A csillagok lehullása és a vizek keserűvé válása összekapcsolja a két gondolatot, és az igazság elferdítésére, valamint a növekvő hitehagyásra utal. A tanulmány ezért kapcsolja ezt a trombitát a középkori egyház állapotához.

4. A negyedik trombita leírásában az égitestek elsötétülnek (nap, hold, csillagok), az igazság szimbólumait sötétség takarja. Ez a sötétedés a mélyülő hitehagyást jelképezi az egyházban (2Móz 10:21-23; Jób 38:2; Ézs 8:22; Jn 1:4-11; 3:18-21).

5. Az ötödik trombitával teljessé és világszélessé válik a negyedik részleges sötétsége (Jel 9:1-2). Ez jelképezi a vallási hitehagyás és szekularizmus diadalát a modern korban. Mivel Isten és az igazság ismerete teljesen elsötétül, a bűnös emberiség a romboló vágyak démoni gyötrése alatt marad (Jel 9:3-11; Lk 10:17-20). A biztonság egyetlen útja az Istennel való őszinte, igazi kapcsolat (Jel 9:4; Ef 1:13-14).

6. Miközben az első öt trombita sok szálon kötődik az ókori Egyiptomhoz, a hatodikban főleg az ősi Babilonra vonatkozó bibliai beszámolók csengetnek vissza. Utalásokat találunk Babilon folyóira (Jel 9:14), Babilon bálványimádatára (Jel 9:20; Dán 5:4, 23), Babilon bukására (Jel 9:21; Ézs 47:9-12). A hatodik pohárral is találni sok párhuzamot (Eufrátesz, csatával kapcsolatos kifejezések, démonokkal kapcsolatos, képes kifejezések: Jel 16:12-16). A hatodik trombita tehát az Istennel szembeni ellenállást ábrázolja, hasonlóan ahhoz, ahogy a végidei Babilonról ír (Jel 17:4-5).

IV. A hét trombitát megelőző „közjáték” szerepe

A trombiták a gonoszokra összpontosítanak (Jel 9:4, 20-21), ellenben a „közjáték” (Jel 10:1-11:13) Isten népére. Ez a közbevetett szakasz azonban nem választandó külön a trombitáktól, ugyanis a hatodik trombitához tartozik. Jel 8:13 ír a három jajról, amelyek a föld lakóira jönnek. Az első jaj az ötödik trombita (Jel 9:12). A második jaj a hatodik trombita, de nem ér véget Jel 11:14-ig. A 10-11. fejezetek nagy része a hatodik trombitáról szól. Míg a gonosz erők a végső összecsapásra gyülekeznek a hatodik trombita ideje alatt (Jel 9:16), az igazak erői is rendezik sorukat, hogy felvegyék velük a harcot (Jel 7:4; Jel 10:1-11:13).

V. Dániel 12. fejezetére történő utalás Jelenések 10. fejezetében

A *jelenések könyve* egészének legvilágosabb ótestamentumi utalása Jel 10:5-6 verseiben található. Jel 10:5 és Dán 12:7 verseiben 8 szó azonos. Mindkét szakaszban mennyei alakok állnak a vízen vagy a víz fölött. A mennyei személy mindkét esetben felemeli a kezét az ég felé és megesküszik az örökkön-örökké előre. Az „*ideig, időkig és fél időkig*” kifejezés

Dán 12:7-ből és az „*idő többé nem lesz*” Jel 10:6 (ÚRK) verséből arra utal, hogy Jelenések 10 angyala Dániel idői próféciainak végét jelenti be a hatodik trombitával összefüggésben (felkészülés a végidei eseményekre, lásd fentebb, a IV. pontot.)

III. rész: Gyakorlati alkalmazás

A hét trombitával kapcsolatos téma nem nyújt túl sok alapot a gyakorlati alkalmazásra. A tanító azonban felteheti a következő kérdéseket, amelyekre javasolunk néhány válaszlehetőséget is.

1. *Milyen bátorítást nyújt az evangéliumért ma szenvedőknek a trombiták előtti bevezető jelenet (Jel 8:3-5) és az ötödik pecsét közötti kapcsolódási pont (Jel 6:9-11)?* A mártírok ítéletért való kiáltására az ötödik pecsét felnyitásakor jön a válasz, a hét trombitáról szóló leírásban. A trombiták üzenete az, hogy Isten látja népe szenvedését és fellép az igazságtalanság ellen, nemcsak a vég idején, hanem már a történelem folyamán is. Jóbbhoz hasonlóan talán mi sem mindig látjuk tisztán, mit miért cselekszik Isten, de még a legsötétebb időkben is jó okunk van bízni benne.
2. Az első két trombita ítélete azokra az erőkre hull, akik összefogtak Jézus keresztre feszítéséért (a Kajafás vezetése alatt álló, jeruzsálemi vallási hatalom, valamint a római, civil tekintélyek Pilátus vezetése alatt). *Mit árul el ez az evangéliummal szembeni ellenállásról?* Az evangéliummal szembeni ellenállás két, egymástól elkülöníthető formában jelentkezett: ellenállás az egyházon belül, valamint kívül. Jézust akkor feszítették meg, amikor Izrael vezetői (belső erők) összefogtak a külső erőkkel (Róma). A leghevesebb ellenállás általában azok részéről nyilvánul meg, akik ugyanazon hitet vallják ugyan, de valójában báránybőrbe bújt farkasok.

Ugyanez a dinamika figyelhető meg a tékozló fiú történetében is (Lk 15:11-32). Az apát végül az a fiú tagadja meg, aki otthonmaradt. Bár hűségesnek tűnt, később kiderült róla, hogy önző becsvágy vezérli.

EGY FÉRFI - HÁROM FELESÉGGEL

Carlos Freitas (48), São Tomé és Príncipe

Carlosnak három felesége volt. A hét testvérével az adventista nagymamája házában nőtt fel, de a nagyanyjuk halála után mind elsodródtak az egyháztól. Carlos 21 évesen összeköltözött Edittel és született egy kislányuk. Edit, aki vasárnaponként templomba járt, ragaszkodott hozzá, hogy tegyenek fülbevalót a kislány fülébe, a szellemek elleni védelemként. Carlos azonban kitartott amellett, hogy ne lyukasszák ki a baba fülét. Edit mégis kifúratta a kislány fülét, sőt titokban meg is kereszteltette a gyereket. Amikor Carlos tudomást szerzett erről, elhagyta Editet és Mariával költözött össze.

Edit nem nyugodott bele a szakításba, és folyton hívogatta Carlost. „Így lett két feleségem” - mesélte Carlos. Idővel talált egy harmadik lányt is, akivel viszonya lett. Carlosnak végül öt gyermeke született az első feleségétől, négy a másodiktól és a harmadiktól egy. Próbálta a három család között megosztani az idejét, de az első felesége elhanyagoltnak érezte magát. A nőt az ismerősei meghívták az adventista gyülekezetbe. Edit hívta Carlost is, aki akkortájt nem mutatott érdeklődést Isten iránt. Amikor azonban részt vett a felesége és két lánya keresztségén, annyira megérintette a lányai éneke, hogy rendszeresen eljárt a gyülekezetbe. Ekkor a második felesége azzal kezdte vádolni, hogy el akarja hagyni őt. Carlos őt is elvitte szombatonként a gyülekezetbe, de nem abba, ahová Edittel járt, hanem egy másikba. Mindeközben a harmadik felesége elhagyta egy másik férfiért. Carlosnak komoly dilemmát okozott, hogy melyik asszonyt vegye feleségül, és imádkozni kezdett a dologért. Egy nap választ kapott, amikor Mal 2:14 versét olvasta: „*az ÚR lett tanúbizonyosság közötted és ifjúságodban elvett feleséged között, akit megcsaltál, holott társad ő, és veled szövetségben lévő feleséged*” (Mal 2:14, ÚRK)!

A második feleség elkeseredett, amikor megtudta Carlos döntését, de végül belenyugodott. Carlos hivatalosan is házasságot kötött Edittel, azután megkeresztelkedett. „Új életet kezdtem - vallja. - Új teremtés lettem és kész vagyok bárkinek elmondani, hogy mit tett értem Isten.”

Sátán legyőzött ellenség

I. rész: Áttekintés

ALAPIGE: *Jelenések 12:11*

A TANULMÁNY CÉLJA:

Jelenések 12 a kereszténység egész történelmét érinti, betekintést nyújt a világszéles küzdelembe, ami a földi összecsapások háttérét adja.

Bevezetés: Jelenések 12 négy szakaszban tartalmazza az Ó- és Újszövetség történelmét: 1) a Krisztus születéséig tartó időszak, bepillantást enged Izrael életébe, amit egy asszony jelképez (Jel 12:1-2), valamint Sátán első kivettése a mennyből (Jel 12:3-4); 2) Krisztus születése, mennybemenetele és megkoronázása, visszapillantás a mennyei háborúra - immár a kereszt fényében (Jel 12:5, 7-11); 3) a keresztény egyház történelme a Jézus két adventje közötti időszakban, különös tekintettel az egyház középkori üldöztetésére (Jel 12:6, 13-16); 4) a végidei maradék a föld történelmének utolsó napjaiban (Jel 12:17).

A TANULMÁNY TÉMÁI:

A tanulmány és a vizsgálandó igeszakasz a következő témákat vázolja fel:

I. Mi történik, amikor új szereplők jelennek meg *A jelenések könyvében*?

II. A világméretű küzdelem jellege

III. A nap-év elv alkalmazása

IV. A maradék bibliai fogalma

V. Jézus bizonyágtétele

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

1. Hogyan hat a világról alkotott képünkre, ha tudunk a világméretű küzdelemről? Hogyan találjuk meg így az élet értelmét?
2. Mi a jelentősége a kozmikus küzdelemnek abban, hogy milyenek látjuk Isten jellemét?

II. rész: Kommentár

Jelenések 12 az egyház történetét és tapasztalatát ábrázolja Krisztus születésétől kezdve (Jel 12:5) a föld történelmének utolsó válságáig (Jel 12:17). Megadja a háttérrel és a viszonyítási pontot a végidei eseményekhez, amelyekről a 13. fejezetről kezdődően ír a könyv (lásd a következő heti, Jelenések 13-ról szóló tanulmányt a részletekért).

A 8. TANULMÁNY FŐBB TÉMÁINAK RÉSZLETES KIFEJTÉSE:

I. Mi történik, amikor új szereplők jelennek meg *A jelenések könyvében*?

Van egy fontos irodalmi motívum *A jelenések könyvében*. Amikor egy új szereplő megjelenik a történetben, a szerző megállítja az elbeszélést, szemléltető leírást ad a szereplőről és mond valamit az előéletéről is. Ez a „kimerevített kép” gyakran segít az olvasónak azonosítani a szereplőt. A bemutatás után a karakter szerepét végigkövethetjük a történetben.

Az 1. fejezetben Jézus egy látomásban jelenik meg először (Jel 1:12-18 - [János már korábban megnevezi Őt: Jel 1:5, 9]). Van egy leírás róla (Jel 1:12-16) és egy kevés az előtörténetéből (Jel 1:17-18), amit a későbbi látomásban követnek a tettei (Jelenések 2-3. fejezet). A 11. fejezetben a két tanúbizonyoságot hasonlóan mutatja be (Jel 11:3-6), majd látomás formájában beszél a cselekedeteikről is.

A 12. fejezet elején két új szereplő tűnik fel (Jel 12:1-4). Először egy asszony szemléltető leírását olvashatjuk (Jel 12:1) és egy keveset az előtörténetéből (Jel 12:2). Azután egy sárkány jelenik meg, azt is hasonlóképpen mutatja be János (Jel 12:3-4). A két karakter csak ezután kezd cselekedni a látomásban (Jel 12:5-9). A megszületett gyerekekről (5. vers) azonban nincsen leírás, talán azért, mert Őt már korábban bemutatta a szerző, egy más formában (Jel 1:12-18).

II. A világméretű küzdelem jellege

A mennyben dúló összecsapást hadi kifejezésekkel ecseteli János. Például: háború (Jel 12:7, görögül *polemos*), „harcoltak” (görögül *polemésai, epolemésen*). Ezek a görög szavak általában fegyveres harcra utalnak, de használatosak jelképes értelemben is abból a célból, hogy

hangsúlyozzák a viták drámai jellegét (Jak 4:1). Alaposabban megvizsgálva a szöveget elmondható, hogy a mennyei küzdelem inkább verbális volt, mint fizikai. Négy főbb érv hozható fel erre a 12. fejezetből.

Először, a sárkány magával viszi a csillagok harmadrészét a mennyből - a farkával (görögül *oura*). A fark az Ószövetségben a hazugságot tanító próféta szimbóluma (Ézs 9:15). Másodszor, Jel 12:9 régi kígyóként azonosítja a sárkányt, világosan utalva arra, milyen hazugságokat mondott annak idején az Édenben Ádámnak és Évának (1Móz 3:1-6). Harmadszor, a sárkány/Sátán, a „*testvéreink vádlója*” (Jel 12:10, ÚRK) kivettetik a mennyből. Tehát inkább a vádoló szavai okozták a mennyből való levettetését, mint a valóságos fegyverek. Végezetül a hűségesek a Bárány vérével és „*bizonyágtételük beszédével*” győzik le a sárkányt/Sátánt (Jel 12:11). Jelenések 12-ben tehát nem fizikai háborúról van szó, ez a szavak és eszmék küzdelme.

III. A nap-év elv alkalmazása

A nap-év elv kulcsfontosságú az apokaliptikus próféciaák magyarázatában. Valahogy így hangzik: „Az apokaliptikus próféciaákban az időszakok szimbolikusak, a teljesedésüket években lehet mérni.” Ezt az elvet szó szerint nem fogalmazza meg így a Szentírás, de megadja a mintát azzal, hogy rávilágít az egy nap=egy év elvre. 4Móz 14:34-ben a 40 nap, ami Izrael lázadásához vezetett, megfelel a 40 éves pusztai vándorlásnak. Ez 4:5-6 verseiben a prófétának egy-egy napot kellett feküdnie Izrael és Júda engedetlenségének minden esztendejéért. 3Mózes 25-ben az egy hét a szombattal együtt kibővült napokról évekre. Az embereknek hat évig kellett művelniük a földeket, a hetedikben, vagyis a szombatévben viszont hagyni kellett „pihenni”. Dániel 9 tartalmaz egy 70 hétről vagy 490 évről szóló próféciaát. A szombatév elve szintén hangsúlyozza az egy év-egy nap elvet a bibliai időkben.

Mikor számolhatjuk évekké a prófétai napokat? Van néhány irányelv, amit megfontolhatunk ezzel kapcsolatban: 1) Mivel Dániel és Jelenések könyveiben az apokaliptikus próféciaák tele vannak szimbólumokkal, a számok szimbolikus jelentését figyelembe kell venni. 2) A nap-év elvre utaló számokat általában nem használjuk a mindennapi beszédben. Egy szülő sem mondja például a gyerekéről, hogy 1260 napos, 42 hónapos vagy hogy születése óta eltelt 2300 este és reggel! 3) A prófétai esemé-

nyek sorában, ha jobban értelmezhetőbbnek tűnik a prófécia úgy, hogy éveknek számoljuk a napokat, akkor tegyük úgy! Például Dániel 7-ben mind a négy vadállat sok évtizeden át uralkodik, sőt, több évszázadig. Isten fő ellensége azonban csak három és fél évig uralkodik (Dán 7:25). A történelem lezárása perspektívájából magától értetődő, hogy Dániel 7 szokatlan prófétai időszakát a nap-év elv magyarázza.

IV. A maradék bibliai fogalma

Jel 12:17 verse úgy nevezi Isten népét az utolsó összecsapás idején, hogy „maradék” (görögül *loipôn*). A szó eredeti jelentése: „egy katasztrófa túlélői”. Áradás, földrengés vagy hódítás következtében egy törzs vagy nép/embercsoport teljesen megsemmisülhet. A maradék túlélése reményt adhat arra, hogy újra kiteljesedhetnek és nagyságra juthatnak még a jövőben (lásd Ézs 1:9). Az Ótestamentumban erkölcsi vagy lelki jelentés is kapcsolódott ennek a fogalmához. A maradék a „hívó kisebbség”, akiken keresztül Isten végül megmenti az emberiséget a pusztulástól, még ha a bűn és a gonoszság továbbra is jelen van a világban (1Móz 7:23).

Tehát a „maradék” kifejezést háromféleképpen is használja az Ótestamentum. 1) *Történelmi maradék*. Ez az a csoport, amely túlélte Isten valamely múltbeli ítéletét, mint például a babiloni fogságba ment vagy a saját földjükön maradt zsidók. Az ilyen csoport látható, megnevezhető, megszámlálható. 2) *A hűséges maradék*. Ez a kifejezés azokra vonatkozik, akik egy adott történelmi időszakban hűségesek maradtak Isten üzenetéhez és missziójához. Őket nevezi Isten az Ő hűségeseinek (2Tim 2:19). Ez a csoport nem mindig látható úgy, mint a történelmi maradék (1Kir 19:14-18). 3) *Eszkatológiai maradék*. Ebbe a csoportba tartoznak mindazok, akik a végidő eseményei között hűségesek (Jóel 2:31-32), akik képesek megállni (Jel 6:17), akik mindvégig állhatatosak maradnak (Mt 24:13).

A jelenések könyve világosan utal legalább kétféle maradékra. A thiatirai hűséges maradékot azok alkotják, akik túléltek annak az időszaknak a hitehagyását (Jel 2:24). Az eszkatológiai vagy végidei maradék közvetlenül a kegyelemidő lezárulása előtt lesz látható (Jel 11:13, 12:17). Isten célja, hogy ez a maradék hűségesen készítse az utat Jézus második eljövetele előtt, mint ahogy Keresztelő János készítette Krisztus első adventjének útját.

V. Jézus bizonyágtétele

A maradék egyik ismertetőjegye Jel 12:17-ben az, hogy náluk van „Jézus bizonyágtétele” (görögül *tên marturion Iêsou*). Ez azt jelenti, hogy János előre látta: a végidőben újjáéled az a fajta prófétai ajándék, amit ő maga is kapott Istentől (Jel 1:2). Ezt az értelmezést erősíti, ha figyelmesen összehasonlítjuk Jel 19:10 és Jel 22:8-9 verseit. Akiknél ott van Jézus bizonyágtétele és ragaszkodnak ahhoz (Jel 19:10), azokat János prófétának nevezi Jel 22:9-ben. A hetednapos adventisták hiszik, hogy ez az ajándék teljesedett Ellen G. White szolgálatában.

III. rész: Gyakorlati alkalmazás

1. *Mennyire látjuk másként a világot mi, akik hiszünk a nagy küzdelemben? Milyen lenne az élet ennek ismerete nélkül?* A kozmikus küzdelem hathatós válaszokat ad a filozófia három nagy kérdésére: 1) Honnan jövök? 2) Hová tartok? 3) Miért vagyok itt? A nagy küzdelem ismerete értelemmel és céllal tölti meg minden tettünket, egy nálunk hatalmasabb Lényhez kapcsol, valamint képessé tesz arra, hogy nyugodtan tekintsünk a jövőbe, mivel az biztonságban van Isten kezében.
2. *A mennyei háború története hogyan változtat az Istenről alkotott képen?* A nagy küzdelemben Isten oldala a szeretetre és az önfeláldozásra helyezi a hangsúlyt, tiszteletben tartja a teremtmények szabad akaratát, nem alkalmaz kényszert, hanem türelmes és meggyőző bizonyítékokat kíván nyújtani. A másik oldalon Sátán arra tör, hogy üldözéssel (erővel) és csalással (hazugsággal) győzzön. Jel 12:9-10-ben Sátán kivettetése a mennyből azt jelenti, hogy a mennyei seregek már nem hiszik el a hazugságait, érvei hiteltelenné lettek, jelenlétét már nem kívánják ott többé.

Az Istenről alkotott képünk nagymértékben meghatározza, hogyan élünk és viselkedünk. Ha úgy gondolunk Istenre, mint aki szigorú és ítélkező, akkor mi is olyanok leszünk. Ha úgy gondolunk rá, mint aki kegyelmes és önfeláldozó, akkor olyanokká válunk magunk is. Olyanok leszünk, mint Isten, akit szolgálunk.

MINDEN KOCKÁZATOT MEGÉR A SZOMBAT!

Carlos Freitas (48), São Tomé és Príncipe

Keresztése után Carlos közölte a közvetlen főnökével, hogy szombatonként nem tud tovább dolgozni az Amerika Hangja rádióadónál. A főnök gúnyosan nézett rá. „A szombatünneplés ótestamentumi törvény - mondta. - A keresztények az Újtestamentumot követik.” Amikor Carlos aznap hazaért, kiírta egy lapra a szombatra vonatkozó összes újszövetségi utalást és másnap átadta a listát a főnökének. A szombat benne van az Újszövetségben és most is meg kell tartani” - mondta. „Ez a végső döntésed?” - kérdezte a főnök. „Igen, mert bármi más bűn lenne” - válaszolta Carlos. A főnöke kezét rázott vele. „Ez az első alkalom, hogy valaki a szombattal kapcsolatban kért tőlem szívességet.” Többé nem osztotta be Carlost szombati munkára.

Carlos, a tízgyermekes családapa elektrotechnikusként dolgozott a rádióadónál. Egyik feladata az volt, hogy a beérkező hajó szállítmányának lerakódásáról gondoskodjon. A munkatársai segítettek neki, és rendszerint végeztek is pénteken a munkával. Egyszer azonban a hajó egy nappal később érkezett, pénteken. Carlos kérte az igazgatótól (az új közvetlen főnöke adventista volt, hozzá nem kellett kérvényt benyújtania), hogy ne kelljen szombaton rakodnia. Az igazgató elutasította a kérését. Carlos imádkozott, hogy Isten valahogyan lépjen közbe. 17:30-kor, amikor a naplemente közeledett, ömleni kezdett az üzemanyag a tartályhajóból. Nem folytathatták tovább a munkát. Nemcsak Carlos, hanem a munkatársai sem tudtak dolgozni azon a szombaton. A következő héten kiderült, hogy az igazgató és egy biztonsági őr is Isten rendezését látta az eseményekben.

Carlosnak nem volt többet problémája a szombat miatt, és a biztonsági őr is járni kezdett a gyülekezetbe. „Jó az Isten az Őt féltőkhöz” - vallja Carlos.

A 200 000 lakosú országban az emberek többsége még nem ismeri a szombat igazságát. São Tomé és Príncipe szigetein az Adventista Egyháznak 8 000 tagja van, 13 gyülekezetben és 56 csoportban. Carlos érzi, hogy bizonyosságot kell tennie a tapasztalatáról és arról, amit megtudott a Bibliából.

Sátán és szövetségesei

I. rész: Áttekintés

ALAPIGE: *Jelenések 12:17*

A TANULMÁNY CÉLJA:

Jelenések 13 alaposan kidolgozza a sárkánynak Istennel vívott harca témáját, amit Jelenések 12 ecsetel.

Bevezetés: Jelenések 13-ban a sárkány szerez két szövetséget: egy fenevadat, amely a tengerből jön elő (Jel 13:1-10) és egy másikat, ami a földből jön elő (Jel 13:11-18). Ez a hármas a Szentháromság, az Atya, a Fiú és a Szentlélek hamisítványa. A szakasz mindkét vadállatot bemutatja a történelemben (Jel 13:1-7, 11), mielőtt ecsetelné a végidei ténykedéseiket (Jel 13:8-10, 12-18).

A TANULMÁNY TÉMÁI:

A tanulmány és a vizsgálandó igeszakasz a következő témákat vázolja fel:

I. Jelenések 13 történelmi értelmezésének alapjai

A szakasz a fejezet két fenevadát vizsgálja a történelmi idővonal mentén (Jelenések 12).

II. A tengerből feljövő fenevad mint Krisztus hamisítványa

A tengerből feljövő fenevad több tulajdonsága Jézus tulajdonságait és tetteit utánozza.

III. A „föld” jelképes jelentése

A föld kettős értelmű szimbólum a Jelenésekben, néha pozitív, néha negatív előjelű.

IV. A földből feljövő fenevad azonosítása

A földből feljövő fenevad az Amerikai Egyesült Államokat szimbolizálja az utolsó összecsapásban.

V. Jel 13:14-18 és Dániel 3

A hasonlatot megvilágosító bizonyítékok összefoglalása

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

A gyakorlati alkalmazás részben megvizsgáljuk 1) a hamis vallási formák gyökerét és 2) azt, hogy hogyan viszonyuljanak a hívők más felekezetek keresztényeihez.

II. rész: Kommentár

Jelenések 13 két új szereplőt hoz be az előző fejezet történetébe: a tengerből feljövő fenevadat (Jel 13:1-7) és a földből feljövő fenevadat (Jel 13:11). Bemutatásuk után mindketten főszerepet játszanak a Jel 12:17 által leírt háborúban.

A 9. TANULMÁNY FŐBB TÉMÁINAK RÉSZLETES KIFEJTÉSE:

I. Jelenések 13 történeti magyarázatának alapjai

A Jelenések történeti, adventista magyarázata a 13. fejezetben a középkorra (pápaság) és az utána következő időszakra (az Amerikai Egyesült Államok felemelkedése) összpontosít. Továbbá itt folytatódik a 12:17-ben már bemutatott, végidei küzdelem leírása.

Jelenések 13 csúcspontja a föld történelmének utolsó csatája, annak minden velejárójával együtt: a tűz csalásaival, a fenevad képével, a halálos fenyegetéssel és a fenevad bélyegével (Jel 13:13-17). Kevés olvasó figyel fel az igeidőkre a fejezetben. Jel 13:1-7, 11 verseinek fő kijelentései mind múlt időben vannak. Jel 13:8-10 és 12-18 verseinek fontos mondatai pedig jelen vagy jövő időben. Tehát maga a fejezet történelmileg egymás után következő eseményekre ad bizonyítékokat. Mindkét fenevadat bemutatja, leírja a külsejüket, amit múlt idejű, rövid összefoglalás követ az előtörténetükről (tengerből feljövő fenevad: Jel 13:1-7; földből feljövő fenevad: Jel 13:11). Ennek az irodalmi elemnek a sajátos formáját a 8. tanulmány 1. témája említi. Tehát Sátán támadásainak leírását (Jel 13:12-18) megelőzi a csata két főszereplőjének előtörténete.

Jelenések 13 bemutatja a 12. fejezetben felsorolt történelmi korszakok utolsó két elemét. A Jelenések 13 múlt idejű részei (Jel 13:1-7, 11) pár-

huzamosak a 12. fejezet középső periódusával (Jel 12:13-16). A jelen és jövő idejű részek (Jel 13:8-10, 12-18) párhuzamosak Jel 12:17 utolsó korszakával.

II. A tengerből feljövő fenevad mint Krisztus hamisítványa

A vasárnapi tanulmány arra utal, hogy a tengerből feljövő fenevad Jézus Krisztus hamisítványa. Ezt alátámasztja Jelenések 13 is. 1) A tengerből feljövő fenevad úgy néz ki, mint a sárkány (hét feje és tíz szarva van). Jézus ezt mondta: „*aki engem látott, látta az Atyát*” (Jn 14:9). 2) A tengerből feljövő fenevad a sárkánytól kapja a tekintélyét. Jézus ezt mondta magáról: „*Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön*” (Mt 28:18). 3) A tengerből feljövő fenevad meghal és feltámad, Krisztushoz hasonlóan (Jel 13:3; vö. Jel 13:8). 4) „*Ki olyan, mint a fenevad?*” (Jel 13:4) – ez a kérdés a héberül gondolkodók fejében Krisztus elnevezését idézi az előző fejezetből: Mihály [héberül: „Ki olyan, mint Isten?”] (Jel 12:7). 5) A 42 prófétai hónap (Jel 13:5) hasonló Jézus földi szolgálatának három és fél évéhez. A tengerből feljövő fenevad Jézus Krisztust hamisítja. Ezt a szerepet sokféle módon betöltötte a középkori egyház.

III. A „föld” jelképes jelentése

Jel 12:16 versében a „föld” segít az asszonynak, mégpedig azzal, hogy elnyeli a vizet, amit a kígyó/sárkány áraszt utána a szájából. A *jelenések könyvében* a „föld” kettős értelmű szó (Jel 1:5; 5:6; 6:4; 11:6, 18; 13:12; 14:15-19; 18:1-3; 19:2). Az éggel szemben a jelentése negatív (Jel 9:1; 14:3 [kivéve Jel 21:1-et]). Az „*akik a mennyben laknak*” (Jel 13:6; lásd még Jel 19:1, 14), ugyanakkor az „*akik a földön laknak*” kifejezés Isten és a népe ellenségeire utal (lásd Jel 6:10; 8:13; 13:8; 17:8).

Másrészt a tengerrel vagy az áradó vizekkel szemben a föld nem negatív, hanem pozitív jelkép (Jel 13:11; 21:1), és itt éppen ez a helyzet. Segíti az asszonyt, aki Isten hűséges népét jelképezi. A tengerből feljövő fenevadhoz képest (Jel 13:1-7) a földből feljövő fenevad viszonylag pozitív története (Jel 13:11) csalóka. Tehát Jel 12:16 és talán Jel 11:4 pozitív hátteret ad a földre vonatkozó utalásnak Jel 13:11-ben.

IV. A földből feljövő fenevad azonosítása

Az adventisták a földből feljövő fenevad alatt következetesen az Amerikai Egyesült Államokat értik. Kezdetben jótevő hatalomnak tűnik, hangsú-

lyozza a vallásszabadságot, de végül úgy kezd szólni, mint a sárkány. Tekintsük át a szövegből kikövetkeztethető bizonyítékokat a földből feljövő fenevaddal kapcsolatosan!

1) A földből feljövő fenevad történelme a szövegben (Jel 13:11) sokkal rövidebb, mint a tengerből feljövő fenevadé (Jel 13:1-7), ami arra utal, hogy viszonylag frissen érkezik a történelem színpadára. 2) A földből emelkedik fel (Jel 13:11), ami utalás a „föld” pozitív cselekedeteire 12:16 verséből. 3) A földből feljövő fenevad abban az srületen lakik, messze az emberektől. 7) A földből feljövő fenevad nem visel koronát, ami arra utal, hogy nincs királya, sem pápája, sőt, politikai és vallási szabadságot kínál. 8) Úgy szól, mint egy bárány, szelidebb, Krisztushoz inkább hasonló hatalom. Ez a szelídség azonban nem tartós. 9) A földből feljövő fenevad végül hasonlóná válik a sárkányhoz, ahhoz a hatalomhoz, amely próbálta megölni a gyermek Jézust (Jel 12:3-5). 10) A földből feljövő fenevadat inkább vallási kifejezésekkel illeti az Írás, mint politikaival (Jel 13:13-15). Az Amerikai Egyesült Államok vallási oldalára összpontosul a figyelem, mert nagy a súlya a hitnek – hogy mit vallunk és gyakorolunk.

Nincs a történelemben még egy hatalom, amelyre olyan tökéletesen illenének e prófécia jellemzői, mint az Egyesült Államok.

V. Jel 13:14-18 és Dániel 3

Jelenések 13. fejezetének ebben a részében vannak a legvilágosabb utalások az Ótestamentum bizonyos szakaszaira. Sok-sok párhuzam található a három héber ifjú történetével, valamint Dura mezején Nabukodonozor hűség-próbájával kapcsolatban. 1) A világ minden részéről való embereket arra kényszerítették, hogy imádják az állóképet. 2) Az imádásra felszólító parancshoz halálos fenyegetés társult. 3) Mindkét eseményhez kapcsolódik a 6-os szám (a Dániel 3-ban ábrázolt szobor mérete, valamint Jelenések 13-ban a 666-os szám). Jelenések 13 világossá teszi, hogy a föld történelmének utolsó szakaszában meg fog-nak ismétlődni a Dura mezején történtek. A Dániel 3. fejezetében leírt tapasztalatot át kell élnie a föld utolsó nemzedékének is.

III. rész: Gyakorlati alkalmazás

1. A hétfői tanulmány felteszi a kérdést: *Hogyan maradhatunk hűségesek*

az egyháztörténelmet érintő próféciához, miközben kedvesen és körültekintően mutatjuk be ezeket az igazságokat? A vallási torzulások kérdésében az a perdöntő, hogy milyen képet festenek Istenről. Milyen lenne Isten, ha az örökkévalóságon át kínozná és égetné az embereket? Milyen lenne Isten, ha kettős játékot játszana az általa alkotott törvényekkel? Milyen Istent mutat be az egyház, ha a tanbeli különbségek miatt máglyára veti az embereket?

Amikor szembesítünk valakit a hamis tanításokkal, nehogy abba a csapdába essünk, hogy Istent haragvónak, ítélkezőnek és szigorúnak mutatjuk be! Amikor Jézus szembesítette a farizeusokat a bűneikkel, ezt fájdalmas hangon, könnyes szemmel tette (Lk 19:41; *Jézushoz vezető út*, 12. o.). Más szóval, vallási kérdésekben a kritika csak akkor helyénvaló, ha szeretettel teli szívből fakad, figyel az ember értékére Isten szemében. A Szentlélek segítségével szelíden kérlelhetjük az embereket, hogy vizsgálják meg a vallásuk festette képet Istenről, közben jelezzük, hogy mi magunk is hajlamosak vagyunk tévesen bemutatni az Urat. Mindenkinek tudnia kell, hogy Isten az ő oldalán áll, az ő javát akarja, nem kell „lefizetni” vagy szertartásokkal megnyerni!

2. A pénteki tanulmány felteszi a kérdést: *Hogyan viszonyuljunk más keresztény felekezetek híveihez, miközben Krisztust várjuk?* Jó elismerni, hogy sok katolikus, muzulmán és egyéb vallású ember szíve mélyéből szereti Istent, és minden lehetséges módon a kedvében akar járni. Úgy kell megközelíteni mindenkit, hogy felfogjuk: a jó és a rossz nem húz választóvonalat „mi” és „ők” között, hanem a szívünkben is ott van (1Tim 1:15). Aki erkölcsileg különbnek tartja magát, az akaratlanul is azt közvetíti másoknak, hogy Isten nincs velünk. Másrészt az emberek vonzódnak ahhoz, aki hiteles, tudatában van saját gyengeségének és jézusi szeretetet és alázatot tanúsít. Így közelítve a legtöbb esetben sikeres a szembesítés és meg is nyerhetjük a másikat.

„LEESTEM JÉZUSÉRT”

Constâncio Triste Afonso (51), São Tomé és Príncipe

Constâncio, a kétgyermekes földműves akkor kezdett érdeklődni az adventisták iránt, amikor egy csoport a hegyi falujuk közelében túrázott és vert sátrat. Észrevette, hogy nem isznak, nem dohányoznak. Miután elmentek, kérdezősködni kezdett az adventisták után, talált is valakit, aki bibliáórákat adott neki. Ő is leszokott az ivásról és a dohányzásról, majd megkeresztelkedett. Fél évvel később azonban visszaesett. A felesége nagyon haragudott rá. Az asszony ugyan még nem keresztelkedett meg, de tetszett neki a férje új életformája. Constâncio tanulmányozta a Bibliát, hogy választ találjon problémájára. Megtorpant Ézs 55:2 versénél: *„Miért adnátok pénzt azért, ami nem kenyér, és fizetséget azért, ami nem elégíthet meg? Hallgassatok, hallgassatok rám, hogy jót egyetek, és kövér falatokban gyönyörködjék a lelketek”* (ÚRK)! *„Miért van az, hogy pénz költök arra, ami nem kenyér és nem elégszem meg?”* Néhány héten át imádkozott azért, hogy Isten segítsen legyőzni a függőségeit. Ennek ellenére azonban továbbra is megvette az alkoholt és a dohányt.

Az egyik éjjel részegen mászott fel a házához a létrán. Cölöpökön álló házban lakott. Eszébe jutott, hogy nem mosta meg a lábát, pedig nagyon sáros volt. Kibotorkált a teraszra, elvesztette az egyensúlyát és úgy két métert zuhant fejjel lefelé, mégis sértetlen maradt. A felesége segítségért kiáltott. A falusiak odasereglettek köré és arról beszélgettek, hogy a teraszról eshetett le, mert biztosan lelökte egy démon.

Másnap reggel hívták Constânciót a barátai, hogy menjen velük inni. A férfi a fájó homlokát dörzsölgetve kijelentette, hogy nem iszik és nem dohányzik többé. Ekkor már kitartott a döntése mellett. Mára a gyülekezet presbitere lett, a falu lakosságának egyharmada megkeresztelkedett, a közösség szombati látogatottsága pedig meghaladja a 120 főt. Istené a dicsőség!

Isten örökkévaló evangéliuma

I. rész: Áttekintés

ALAPIGE: Jelenések 14:7

A TANULMÁNY CÉLJA:

Jelenések 14 a maradék oldaláról alaposan kidolgozza a sárkánnyal vívott háború témáját, ahogy azt Jel 12:17 már beharangozta.

Bevezetés: Jelenések 14-ben újra megjelenik a maradék, ezúttal úgy, mint a 144 000, akik követik a Bárányt, bárhová megy (Jel 14:1-5). Felbukkanásukat követi az adventisták számára az egyik legfontosabb szakasz, a hármas angyali üzenet (Jel 14:6-13). A fejezet Jézus második eljövételének szimbolikus leírásával végződik, azt követi a szentek és a gonoszok szétválasztása, ami szorosan kapcsolódik az adventhez (Jel 14:14-20). Az e heti tanulmány elsősorban a hármas angyali üzenetre összpontosít.

A TANULMÁNY TÉMÁI:

A tanulmány és a vizsgálandó bibliai szakasz a következő témákat mutatja be:

I. A maradék és a 144 000

Kiderül, hogy ez a két megnevezés ugyanarra a végidei csoportra vonatkozik.

II. Isten „félelme”

Messze attól, amit a szó első hallásra sugall, Isten félelme felhívás a Teremtő igaz imádatára és tiszteletére.

III. Jelenések 13-14. fejezetének központi témája: az imádat

Az „imádni” szó különböző ragozott formái nyolcszor fordulnak elő az elbeszélés kulcsfontosságú pontjain.

IV. Hogyan függ össze az ítélet az evangéliummal? (Jel 14:6-7)

Az ítélettel kapcsolatos kifejezéseket háromféleképpen használja az Újszövetség.

V. Jelenések 13-14. fejezete és a Tízparancsolat első táblája

E két fejezetben sok utalás történik a Tízparancsolat első négy pontjára.

VI. Az első angyal és a negyedik parancsolat

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

A gyakorlati alkalmazás rész feltárja 1) az ítélet időszerű voltát, valamint 2) a hetedik napi szombat mai érvényességét és aktualitását.

II. rész: Kommentár

Jelenések 14. fejezete részletesebben kifejti az utolsó csatát a maradék oldaláról (a témát Jel 12:17 vezeti be). Leírást kapunk a maradékról (Jel 14:1-5), üzenetéről (Jel 14:6-13), majd a csata végkimenetelét is vázolja a fejezet, jelképes nyelven (Jel 14:14-20).

A 10. TANULMÁNY FŐBB TÉMÁINAK RÉSZLETES KIFEJTÉSE:

I. A maradék és a 144 000

Jel 12:17 maradéknak nevezi Isten hűségeseit, Jel 14:1 pedig 144 000-nek. Ez vajon két különálló csoport vagy két külön kifejezés ugyanarra a csoportra? Jel 14:1 utal Jóel 2:32 versére, jelezve ezzel a végidei teljeseledést – azon túl, hogy ezt nevezzük „a korai esőnek” (lásd ApCsel 2:21). Jóelnél Isten hűségesei segítségül hívják az Úr nevét, a Sion hegyén laknak, és őket nevezi a megmaradóknak, vagyis maradéknak. Jel 14:1 említi a Bárány nevét, Sion hegyét és a hűségeseket 144 000-nek nevezi. A Jóel könyvére való utalás a támpont arra, hogy Jelenések 14. fejezete a maradék oldalát világítja meg a sárkánnyal való, utolsó összezapásban.

II. Isten „félelme”

A félelem szót általában akkor használjuk, amikor valamitől megjeddünk, megrémülünk, rettegünk. Ebből persze az következik, hogy némelyek szerint azért kell szolgálni Istent, mert félünk tőle. Amikor azonban a Biblia Istennel kapcsolatban használja a félelem szót, annak sokkal finomabb a jelentése. Az Ószövetségben például az istenfélelem azt jelenti, hogy tiszteljük, csodáljuk Őt. Ide tartozik, hogy személyesen ismerjük Őt (Péld 9:10), az Ő parancsolatai szerint cselekszünk (Zsolt

111:10; Préd 12:15) és kerüljük a gonoszt (Péld 3:7; 16:6). Az Újszövetségben hódolatot és tiszteletteljes dicsőítést jelent (Lk 7:16; ApCsel 2:43). Motivál a kegyes életre (2Kor 7:1). Hasonlítható ahhoz a tisztelethez, ami egy királynak kijár (1Pt 2:17) és feletteseink iránt tanúsítanánk (1Pt 2:18).

A mai fogalmaink szerint Istent félni azt jelenti: elég komolyan vesszük Őt ahhoz, hogy kapcsolatba kerüljünk vele, kövessük figyelmeztetéseit, kerüljük el a gonoszt, engedelmeskedjünk a parancsainak – még azoknak is, amelyek számunkra kényelmetlenek, sőt...! Felhívás, hogy úgy éljünk, mint akik tudják: egy nap számot kell adniuk Istennek. E vers szerint Isten végidei népe kap majd ilyen felhívást.

III. Jelenések 13-14. fejezetének központi témája: az imádat

Az imádat témája a 13-14. fejezetekben újra meg újra felbukkan. A két fejezetben hétszer történik utalás a sárkány, a fenevad vagy a fenevad képének imádatára (Jel 13:4, 8, 12, 15; 14:9, 11). A teljes történet a hamis hármasságról szól, amely az egész világot megpróbálja arra csábítani, hogy Isten helyett őt imádják. A figyelem világszerte arra irányul, hogy milyen Isten jelleme és valóban méltó-e az imádatra. Ez a fő téma a könyvnek ebben a részében.

A sárkány és szövetségesei imádatára 7 utalás történik a 13-14. fejezetben, az elbeszélés azonban csak egyszer szól Isten imádatáról, ez pedig a Teremtő imádatára való felhívás Jel 14:7-ben. Emiatt mondhatjuk, hogy ez a rész kulcsverse. Mivel a 13-14. fejezet a könyv közepén van, a Teremtő imádatára szólító felhívás az egész könyv szíve. Tudjuk, hogy ez a felhívás a Tízparancsolatnak a szombatra vonatkozó parancsolatával összefüggésben hangzik el (Jel 14:7; vö. 2Móz 20:11), tehát a szombatot nevezhetjük a központi kérdésnek a földi történelem utolsó küzdelmében.

IV. Hogyan függ össze az ítélet az evangéliummal? (Jel 14:6-7)

Az Újszövetségben az ítélet szorosan összefügg az evangéliummal. Először is, ítélet történt a keresztnél, amikor Krisztus legyőzte Sátánt (Jn 12:31; Jel 5:5-10). Másodsor, az ítélet említése szorosan összefügg az evangélium hirdetésével Jn 3:18-21 és 5:22-25 szakaszaiban. Bármikor hirdetik is az evangéliumot, az embereket ítéletre hívja annak alapján,

hogyan fogadják Krisztus értük hozott áldozatát, kereszthalálát. A négy lovas hátterét is ez az ítéletre való felhívás adja (Jel 6:1-8), ahogy már láttuk az 5. tanulmányban. Harmadszor, a végidei ítélet azt vizsgálja, hogyan válaszoltunk az evangélium hívására (Jn 12:48). A *jelenések könyve* az ítélet említését a végidőről szóló szakaszra tartogatja (Jel 11:18; 14:7; 17:1; 20:4).

V. Jelenések 13-14. fejezete és a Tízparancsolat első táblája

A fenevad imádatára tett utalás (Jel 13:4, 8, 12, 15) a Tízparancsolat első táblájának meghamisításával kapcsolatban jelenik meg. Az első parancsolat tiltja más isten imádatát. A második parancsolat tiltja a bálványimádást. A földből feljövő fenevad megparancsolja a föld lakóinak, hogy állítsák fel a fenevad képét és imádják azt (Jel 13:15). A harmadik parancsolat tiltja, hogy az Úr nevét hiába felvegyük. A fenevad nagy hangon káromlást szól Isten ellen (Jel 13:6). A negyedik parancsolat a szövetség pecsétje, amely tartalmazza Isten nevét, uralkodásának területét és jogalapját (2Móz 20:8-11). Ezzel szemben a gonosz a fenevad bélyegét erőlteti a világra (Jel 13:16-17).

A jelenések könyvének ez a része Isten parancsolatait állítja középpontba (Jel 12:17; 14:12). A 13. fejezetben különös hangsúly kerül a Tízparancsolat első táblájára, az első négy parancsra, amelyek konkrétan az Istennel való kapcsolatunkról szólnak. A fenevad és a szövetségesei meghamisítják az első négy parancsolatot. Ez alapozza meg a negyedik parancsolattal kapcsolatos hazug hitetést (Jel 14:7; vö. 2Móz 20:11).

VI. Az első angyal és a negyedik parancsolat

Az első angyal üzenete közvetlen utalást tartalmaz a Tízparancsolat negyedik parancsolatára. Ez három tényező miatt is egyértelmű. 1) A két szakasz között nyilvánvaló a párhuzam, ami a szóhasználatot illeti (vö. Jel 14:7; 2Móz 20:11). Mindkét igevers tartalmazza a „teremtette”, „ég”, „föld”, „víz”, illetve „tenger” kifejezéseket. Mindkettőben találunk egyértelmű utalást Istenre, az Alkotóra. 2) Jel 14:6-7 utal a megváltásra (Jel 14:6), az ítéletre és a teremtésre (Jel 14:7). Mindhárom téma visszahangozza a Tízparancsolat első táblájának üzeneteit (2Móz 20:2, 5-6, 11). 3) Ebben a szakaszban számos utalás történik a Tízparancsolatra (Jel 12:17; 14:12; *Jelenések 13-ban az első négy parancsolat hamisítványai; szóhasználati párhuzamok Jel 14:7-tel*). Ezek az utalások erős szerkezeti

---

párhuzamot mutatnak. Isten utolsó felhívása a világ számára a negyedik parancsolattal összefüggésben történik.

III. rész: Gyakorlati alkalmazás

1. *Vajon ma miért népszerűtlen téma az ítélet sok keresztény szemében? Az ítéletet sokan rideg, szigorú jogi aktusnak látják. A bíróságot, ha csak lehet, igyekszünk elkerülni. Bibliai értelemben azonban az ítéletet Isten népe örömmel várhatja. Ekkor az összes földi rosszat Isten helyreállítja. Végső ítélet nélkül nem lenne igazság.*

Bibliai értelemben az ítélet éppen annyira pozitív, mint amennyire negatív. Ez az alapja a jutalomnak, de a negatív következményeknek is. Jézus azt mondta, hogy az ítéletben azokról a kis cselekedetokről is megemlékeznek, mint amikor valaki egy pohár vizet ad egy gyermeknek (Mt 10:42). Valódi értelmet ad az életünknek, ha tudjuk, hogy minden jó cselekedet, minden tiszta szívből felajánlott segítség értéknek számít a végső, nagy képben.

2. *Miért olyan fontos a szombat szerepe a földi történelem végső eseményeiben? Miért számít ilyen sokat a hét egy napja a dolgok végső rendjében? Isten minden hatalmas cselekedetének középpontjába állította a szombatot, hogy teremtményei emlékezzenek rá. Amikor megtartjuk a hetedik napi szombatot, a teremtésre emlékezünk (2Móz 20:8-11). Isten szabadnak teremtett bennünket, ami neki végtelenül sokba került (szabadok voltunk a lázadásra), hogy igazán szerethessük Őt és egymást is. Nemcsak a szombatot, de a Tízparancsolat egészét is arra tervezte Isten, hogy a szabadságot hirdesse (Jak 1:25; 2:12). A szombat a teremtéshez kapcsolódik, ami Isten szeretetteljes, szabadságot adó jellemére emlékeztet.*

A szombat továbbá a kivonulásra is emlékeztet (5Móz 5:15), Isten nagy-szerű szabadító tetteire, amit népéért végbevitt. Kegyelmes Isten Ő, aki hatalmas dolgokat tesz népéért. A szombat emlékeztetés a keresztre is. A halála és a feltámadása közötti szombaton Jézus a sírban pihent. A kereszti Isten jellemének legfőbb tükré, és a szombat ennek az emlékoszlopa.

Végül: a szombat előremutat a végső szabadulásra, ami a végidőben vár ránk (Zsid 4:9-11). Aki valóban bízik Istenben, a szombatot zálognak tartja: annak zálogául fogadja el, hogy végre örökre megszabadulunk a bűntől.

KOMOLY DÖNTÉSEK

Gilson Neto (29), São Tomé és Príncipe

Az egyik szomszédom beszélt nekem az Adventista Egyházzal, még 17 éves koromban. Akkor nem érdekelt, mert én szerettem a sertéshúst, az adventisták pedig olyasmit nem fogyasztanak. Aztán meghívtak egy evangelizációs sorozatra, amin végig részt vettem, majd feliratkoztam, hogy szeretnék több információhoz jutni. Mielőtt feleszmélhettem volna, a szomszédom azt mondta, a gyülekezete megkapta a nevemet, és hív, hogy menjek vele szombaton. Nem értettem, hogyan kaphatták meg a nevemet, holott én a város másik végén jártam az evangelizációra. Nem mentem el a gyülekezetbe, mert szombatonként is dolgoztam. A szomszédom felajánlotta, hogy esténként otthon tanulmányozza velem a Bibliát. Hetek múltán aztán elhatároztam, hogy kérek egy szabadnapot és végre elmegyek a gyülekezetbe. Ott több szomszédommal is találkoztam. Ezután már nem tudtam több szabadnapot kérni, ők pedig folyton kérdezték, hogy miért megyek dolgozni, miért nem megyek inkább a gyülekezetbe.

A következő szombaton ezért kerülő úton mentem munkába. Csakhogy akkor is szembetalálkoztam egy gyülekezeti taggal, aki megkérdezte, hogy hová megyek. Hazafelé újból gyülekezeti tagokkal találkoztam. Rögtön kérdezték, hol voltam, én pedig bevallottam, hogy dolgozni mentem.

Attól kezdve aztán nem jártam szombaton dolgozni, így hamarosan elvesztettem a munkámat. A szüleimmel összetűzésbe kerültem emiatt, meg azért, hogy nem akarok sertéshúst enni. Amikor megkeresztelkedtem, kivettek otthonról. Két hónapig úgy éltem, hogy napközben a városban kóboroltam, éjjel pedig belopódtam a házba. Közben egy testvérnőtől kaptam enni, aki ugyanakkor keresztelkedett, amikor én. Végül egy tajvani cégnél kaptam munkát, és a fizetésemből tudtam támogatni a szüleimet. Lassan helyrejött a kapcsolatunk. Később a hét testvérem közül öten megkeresztelkedtek, összesen tíz rokonom lett adventista. Most a helyi adventista iskolában dolgozom, nős vagyok és született egy kislányunk. A kedvenc bibliai ígém Zsolt 125:1 verse: *„Akik az ÚRban bíznak, olyanok, mint a Sion hegye, amely nem inog meg, hanem örökké megáll”* (ÚRK).

Az utolsó hét csapás

I. rész: Áttekintés

ALAPIGE: *Jelenések 15:4*

A TANULMÁNY CÉLJA:

Jelenések 16. fejezete a föld történelmének hét utolsó csapását írja le (Jel 15:1). A csapások között találjuk az egyetlen részt, ahol a Biblia említi Armageddont.

Bevezetés: Itt Isten népe az üvegtengernél áll, éneklük Mózes és a Bárány énekét (Jel 15:1-4). Azután a hét csapás témája következik egy látomás kíséretében, amelyben a mennyei templomban már nem látszik Isten dicsősége, mivel Krisztus mennyei szolgálata a végéhez ért. Ez a jelenet ellentétes a hely felavatási jelenetével (Jel 15:5-8; vö. 2Móz 40:34-35), és a kegyelemidő lezárulásával kapcsolatos. Hét angyal kap parancsot, hogy töltsék ki a földre a harag poharait egyenként (Jelenések 16. fejezet).

A TANULMÁNY TÉMÁI:

A tanulmány és a vizsgálendő igeszakasz a következő témákat vizsgálja fel:

I. Isten gyermekeit több névvel illeti a könyv

A szöveg belső bizonyítékai arra utalnak, hogy a maradék, a 144 000 és a szentek mind ugyanannak a végidei csoportnak az elnevezései.

II. Miért küld Isten csapásokat, ha ettől már nem várható, hogy bárki megtérne?

III. Az Eufrátesz folyó jelképes jelentése Jel 16:12-ben

IV. A Jelenések két evangéliuma

A három angyal (Jel 14:6-12) és a három béka (Jel 16:13-14) az evangélium egymással ellentétes jelképei.

V. A perzsa Círus és a Jelenések második fele

Egy pogány király mint a Messiás előképe

VI. Az Armageddon jelentése

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

A gyakorlati alkalmazás című rész azt vizsgálja, hogyan segít az armageddoni csatáról szóló leírás a végidőre való lelki felkészülésben.

II. rész: Kommentár

Jelenések 15-16. fejezeteinek összegzéséért lásd az I. rész Bevezetés c. szakaszát!

A 11. TANULMÁNY FŐBB TÉMÁINAK RÉSZLETES KIFEJTÉSE:

I. Isten gyermekeit több névvel illeti a könyv

A Tanítói melléklet korábbi tanulmányában már láthattuk, hogy Isten végidei hűségeseit Jel 12:17 maradéknak nevezi, Jel 14:1 pedig 144 000-nek. János Jel 14:1-ben Jóel 2:32-re utal, ami világossá teszi, hogy a próféta azonosnak látja a két csoportot.

A jelenések könyvében további bizonyítékok is vannak arra, hogy Isten népének többféle elnevezése ugyanarra a végidőben élő csoportra utal, nem pedig különböző csoportokra.

A 144 000 és a nagy sokaság látszólag két ellenpontként jelenik meg. Ahogy láttuk a 6. tanulmányban (lásd a IV. témát), kétféle nézet van ezzel kapcsolatban. Isten végidei népét 144 000-nek nevezi Jel 14:1 és szenteknek Jel 14:12, de minden idők „szentjeit”, különösen azokat, akik az 1260 nap/év periódusban éltek, Jel 17:6 versében látjuk. Isten végidei népét tehát több elnevezéssel illeti *A jelenések könyve*: 144 000, maradék és szentek (Jel 14:12). Az üvegtengernél állnak (Jel 15:2), ők azok, akik őrzik ruháikat (Jel 16:15) és akiket az Írás választottaknak és Bárány hűséges követőinek nevez (Jel 17:14).

II. Miért küld Isten csapásokat, ha már ettől nem várható, hogy bárki megtérne?

A hitetéseik és a végső válság során érkező csapások felfedik az igazságot Sátánról és követőiről (2Thessz 2:10-12). Nem Isten hibája, hogy a gonoszok nem üdvözülnek. Sem Isten kegyelme (Róm 2:4), sem a végidő csapásai nem váltanak ki megtérést az életükben. Akik végül nem jutnak üdvösségre, azok megkeményedtek és konokul kitartanak bűneik mellett. Így tehát végeredményben még a gonoszok veszte is Isten jellemét igazolja (Jel 15:3-4). Ők maguk döntenek úgy, hogy kívül maradnak a biztonságos helyen, nem fogadják el a megváltást, és Isten kénytelen elengedni őket, még ha fájó szívvel is teszi ezt (Hós 11:7-8). Jellemük nem változik a millennium után, de még azt követően sem, hogy világosan látják Isten jellemét (Jel 20:7-10). A csapások csak napvilágra hozzák, hogy végleg alkalmatlanok az örökkévalóságra. Igazolják Isten ítéletét minden egyes esetben.

III. Az Eufrátesz folyó jelképes jelentése Jel 16:12-ben

Mit jelent az Eufrátesz folyó Jel 16:12-ben? Nem kell kétségek közt maradnunk, amikor a szöveg ad magyarázatot egy jelképre. Jel 17:1 magyarázza az egyik angyal poharának a csapását, azt, ami a vízzel kapcsolatos. Ennek a hatodik csapásra kell vonatkoznia, mert az Írás a vízen ülő asszonyt Babilonnak nevezi (Jel 17:5), Babilon „sok folyóvize” pedig az Eufráteszre utal (Jer 51:13).

A folyó jelentését Jel 17:15 adja meg. Az 1. versben a vizek jelentése: „népek, sokaságok, nemzetek és nyelvek”, más szóval, az egész világ polgári és szekuláris hatalmai. Ezek a hatalmak Babilonnal kötnek szövetséget egy rövid időre (Jel 17:3, 12-13), világszéles, végidei konföderációt hozva létre, szemben Istennel és végidei népével.

IV. A Jelenések két evangéliuma

Jel 14:6-12 szakaszában három angyal együtt hirdeti az utolsó evangéliumi üzenetet a világnak. *A jelenések könyvének* sok olvasója viszont nem figyel fel arra, hogy Jel 16:13-14-ben egy hamis evangélium hirdetése is szerepel.

A sárkány, a fenevad és a hamis próféta (Jelenések 13. fejezetének hamis hármassága) békákhoz hasonló tisztátalan lelkeket bocsát ki a szájából

(Jel 16:13). A 14. vers szerint „*démonok lelkei*” ezek, és eljutnak a föld minden királyához, hogy egybegyűjtsék őket az armageddoni csatára (lásd még Jel 16:16). A démonok gonosz angyalok. Tehát a 14. fejezetben van három szent angyal, akik Isten üzenetét hirdetik Isten maradék egyháza által és van három gonosz angyal, akik viszont hamis evangéliumot hirdetnek (lásd a 13. és a 16. fejezet).

Mindkét „evangélium” eljut az egész világra (Jel 14:6; 16:14). A hamis evangéliumot 2Thessz 2:9-12 és Mt 24:24-27 is említi. Aki nem támaszkodik rendíthetetlenül a Szentírás szavaira, azt Sátán elhitei az utolsó válság idején.

V. A perzsa Círus és a Jelenések második fele

Jel 16:12-ben az Eufrátesz kiszáradása - vagyis Babilon politikai és katonai támogató rendszerének megszűnése - készít utat a keletről érkező királyoknak (Jer 50:37-38; 51:35-36). Ez a rövid leírás arra emlékeztet, hogyan érkezett Círus a Babilontól északra és keletre eső területek felől. Mérnökei medret ásattak, hogy eltereljék az Eufrátesz folyó vizét. Így a katonák a folyómedren át bejuthattak a városba. Az elterelést úgy időzítették, hogy az éppen a városban folyó nagy ünnepség napjára essen. Círus katonái észrevették, hogy a részeg őrök nyitva hagyták a kapukat, ezért előzönlöttek, elfoglalták a várost, megölték az uralkodót, Belsazárt (ahogy ezt Dániel 5-ben is olvashatjuk). A következő hónapokban és években Círus elindított egy folyamatot. Bátorította Izrael szétszóródott maradékát, hogy térjenek haza, építsék újra a templomot és Jeruzsálem városát.

Figyeljük meg a teljes sort még egyszer: az ótestamentumi időben Círus, Perzsia királya kiszáritotta a valóságos Eufrátesz folyót, hogy bevehesse Babilont és szabadon engedhesse Izrael népét. Ez a narratíva megalapozza *A jelenések könyve* utolsó részét. *A jelenések könyvében* a végidei Eufrátesz szárad ki, hogy utat készítsen a végidei Círusnak („keletről jövő királyok”), aki meghódítja a végidei Babilont, hogy megszabadítsa a végidei Izraelt! Az armageddoni csata elbeszélésének szerkezete alapvetően arra az ótestamentumi történetre épül, amikor Círus elfoglalta Babilont.

VI. Az Armageddon jelentése

Az „Armageddon” szó *Har-Magedon* a görögben. Jel 16:16 szerint a szó a héber kifejezés alapján értelmezhető. Héberben a *har* hegyet jelent. Az Armageddon leginkább kézenfekvő fordítása tehát: „Megiddó hegye”. Viszont nincs olyan hegy, amit Megiddónak neveznének. Találni utalást Megiddó vizeire (Bír 5:19), Megiddó völgyére (2Krón 35:22), Megiddó városára (1Kir 9:15). Más fordítás szerint: „mészárlás hegye” (Zak 12:11 alapján) vagy gyülekezés hegye (Ézs 14:13 áthallása).

Az *Anchor Biblialexikon* következtetése szerint a Har-Magedon azzal a hegyel hozható összefüggésbe, ami Megiddó vizei, völgye és városa fölé magaslik, vagyis a Kármel-hegyével. Illés a Kármel-hegyen kért tüzet az égből, hogy bemutassa, ki az igaz Isten (Jel 13:13-14). A föld történelmének utolsó napjaiban végső leszámolás lesz az igaz Isten (Jelenések 4-5) és a hamis hármasság között (Jel 16:13-14), a három angyal (Jel 14:6-12) és a három béka között. Az utolsó küzdelemben tűz fog alászállni a hamis oltárra (Jel 13:13-14), de az események végül az igaz Istent igazolják (Jel 15:3-4).

III. rész: Gyakorlati alkalmazás

1. Az armageddoni csatáról szóló beszámoló közepén (Jel 16:13-16) áldás szól azoknak, akik vigyáznak és őrzik ruháikat (Jel 16:15). A 3. tanulmány V. témájában láttuk, hogy ez a kitétel világos utalás Jel 3:18 versére, a figyelmeztetésre, amit Krisztus intéz Laodiceához. Itt egyértelmű kapcsolat figyelhető meg a laodiceai üzenet és Isten utolsó felhívása között, amit a világhoz intéz Armageddonnal összefüggésben. Komoly hibák jellemzik az egyházat a föld történelmének végső váltsága idején, de annál inkább tapasztalja Jézus féltő gondoskodását és győzni fog. Ez a paradox helyzet egyrészt figyelmeztetés, másrészt bátorítás Isten népe számára.
2. János egyetlen versben (Jel 16:15) összehoz több újtestamentumi felhívást - a végidő fényében. „*Ímé eljövök, mint a tolvaj*”, „*boldog, aki vigyáz és őrzi az ő ruháit*”: e két kijelentés Jézus mondatait idézi, amelyeket Pál is idéz (Mt 24:42-44; Lk 12:37-39; 1Thessz 5:1-6). Mindhárom igevers arról szól, hogyan készüljünk fel Jézus eljövételére. Azzal, hogy az armageddoni csatáról szóló gondolatmenet kellős

---

közepén ezeket hangsúlyozza, *A jelenések könyve* világossá teszi: itt az ideje hallgatni a figyelmeztetésre, hogy akkor majd ne a rossz oldalon legyünk. Lelki felelősségünk, hogy vigyázzunk a szívünkre, a gondolkodásunkra, a viselkedésünkre és mindennemű hitetessel vagy kényszerítéssel szemben hűségesek maradjunk. Állhatatos kitartásra és tisztánlátásra van szükségünk; vértessük fel magunkat Megváltónk szavaival, Pál figyelmeztetéseivel és Jézus laodiceai üzenetének komoly felhívásával! Ha úgy döntünk, hogy hűségesek maradunk ma a kísértések között, akkor felkészülünk a hevesebb csatákra is a vég idején.

A TITOK: A BARÁTSÁG

Vitalina Mendes Moreira (57), São Tomé és Príncipe

Vitalina második gyermekének születése után komplikáció lépett fel. Valószínűleg nem megfelelő vért kapott. A baba épségben megszületett, azonban az anya fertőzést kapott, ezért mindkét lábát amputálták. Ekkor még csak 19 éves volt. 9 hónappal később engedték ki a kórházból, akkor tudta meg, hogy a férje összeköltözött egy másik nővel. Depresszióba esett és öngyilkos akart lenni. Akkoriban egy idősebb adventista barátnője kezdte látogatni. Az asszony minden héten kimosta Vitalina ruháit a patakban, aki emiatt kellemetlenül érezte magát. Imádkozott és kérte Istent, mutassa meg neki, hogyan gondoskodhatna magáról. Később szert tett egy varrógépre és megtanult szabni, varrni. Az üzlete felvirágzott. Az évek során még öt gyermeke született a férjétől, aki visszament hozzá. Azután a férfi meghalt.

Amikor Vitalina eljárt egy evangelizációs sorozatra, ráébredt, hogy mennyi csodát tett érte Isten. Válaszolt az imáira, hiszen megértette vele, hogyan kereshet pénzt a varrással. Megkeresztelkedett és vágyott rá, hogy mindenkinek elmondja a tapasztalatát. „Nézzetek rám! - mondja mindenkinek, aki csak betér hozzá. - Isten megsegített, képes vagyok dolgozni. Isten csodálatos, ti is bízzatok benne!”

Hét embert meghívott a gyülekezetbe, akiknek heteken keresztül a buszjegyét is megvette a gyülekezetig. Mind megkeresztelkedtek. Bibliakört is tartott, ahonnan hatan szintén megkeresztelkedtek. Hamarosan még negyvenen megkeresztelkedtek, köztük két gyermeke is.

Az egyház vezetői eldöntötték, hogy új gyülekezetet kell alapítani Vitalina közelében. Anyagi forrás híján egy ideiglenes épületet emeltek az asszony telkén. „Boldog vagyok, hogy látom a gyülekezetet a bejárati ajtóból - mondta. - De még boldogabb vagyok, mert látom az emberek megtérését. Egyetlen titkom a barátság. Összebarátkozom a szomszédaimmal, meghívom őket a gyülekezetbe.” Kedvenc bibliaszövege Mt 6:33: „*Hanem keressétek először Isten országát és az ő igazságát, és ezek mind ráadásul megadatnak nektek*” (ÚRK).

Ítélet Babilon felett

I. rész: Áttekintés

ALAPIGE: *Jelenések 17:14*

A TANULMÁNY CÉLJA:

Jelenések 17-18. fejezetei a végidei Babilon bukásáról szólnak a föld történelmének utolsó napjaiban.

Bevezetés: Jelenések 17 a végidei Babilon felemelkedését és bukását írja le a nagy parázna jelképével (Jel 17:18). Jelenések 18 szintén erről szól, ekkor azonban a leírás a nagy város képét rajzolja elénk (Jel 18:10, 16, 18-19).

A TANULMÁNY TÉMÁI:

A tanulmány és a vizsgálandó igeszakasz a következő témákat vázolja fel:

I. Három világszéles végidei szövetség

A Jelenések végidei egyesüléseinek szimbólumai három nagy szövetséget jelképeznek a következő területeken: 1) vallás, 2) világi/politikai hatalom, kormányzat, 3) a „szentek” egységes csoportja.

II. A látomások és a magyarázatuk közötti különbség

Látomásban a próféta elragadtathat bárhová, a látomás magyarázatát azonban a saját idejéhez/korához, helyéhez és szemszögéhez mérten adja Isten.

III. A hét király azonosítása Jel 17:10-ben

Hogy megfejtsük, kiket jelképezhet a hét király Jel 17:10-ben, meg kell határozni a hatodik király idejét.

IV. Jelenések 17. fejezetének narratívája

A végidei események összefoglalása az I. téma fényében.

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

A gyakorlati alkalmazás rész azt vizsgálja, hogyan viszonyuljunk más felekezeti keresztényekhez, tudva, hogy Istennek sok hűséges követője van, akik még nem hallották a Babilonból kihívó üzenetet. Vizsgálja továbbá a hasonlóságokat és a lényeges különbségeket a Jelenések 12. és 17. fejezetében szereplő asszonyok között, valamint azt, hogyan készüljön fel Isten népe Jézus második eljövételére.

II. rész: Kommentár

Jelenések 17-18-ban Babilon megkapja a szentek elleni háborúhoz a világi/politikai hatalmak támogatását (Jel 17:6), azok azonban végül Babilon ellen fordulnak és elpusztítják (Jel 17:16).

Jelenések 18 elmondja, hogy a világi hatalmak háromszor is megbánják tettüket (Jel 18:9-19). Az egész világ gyászolja Babilon bukását, a szenteket azonban ez örömmel tölti el (Jel 18:20).

A 12. TANULMÁNY FŐBB TÉMÁINAK RÉSZLETES KIFEJTÉSE:

I. Három világszéles, végidei szövetség

Jelenések 16-18 élénk képeket, felsorolást ad a végidei hatalmakról és csoportosulásokról. Alapos elemzés után azonban nyilvánvaló, hogy a képek közül sok ugyanazt ábrázolja. Például a fenevad hét fejét hét hegyként, illetve hét királyként is említi (Jel 17:9-10). Hasonlóképpen a nagy paráznáról (Jel 17:1) is világos, hogy nem más, mint az az asszony, aki a fenevaden ül (Jel 17:3), illetve a nagy Babilon (Jel 17:5). Azt is megjegyeztük korábban, a 11. tanulmány I. témájában, hogy Isten népét szintén sokféle névvel illeti *A jelenések könyve*.

E fejezetek különböző képeit össze lehet kapcsolni a három nagy, világszéles szövetség valamelyikével, amelyek a föld történelmének utolsó időszakában alakulnak ki.

1. A vallási intézmények egy világszéles szövetsége összefog Isten hűséges népe ellen. Ezt a szövetséget számos névvel illeti az Írás: Babilon, a nagy parázna, a nagy város, a fenevaden ülő asszony.

2. A szekuláris, politikai, katonai hatalmak is világszéles szövetségbe tömörülnek. Ezt szintén több néven említi *A jelenések könyve*: az egész föld királyai (Jel 16:14), a nemzetek királyai (Jel 16:19), a föld királyai, a föld lakosai (Jel 17:2), a fenevad (Jel 17:3), a hét fej, a hét hegy, a hét király (Jel 17:9-10), a tíz szarv (Jel 17:12-13). E világi hatalmakat a királyok (Jel 18:9), kereskedők (Jel 18:11), hajósok (Jel 18:17) is jelképezik a 18. fejezetben.

3. A szenteknek is van világszéles, végidei szövetsége (csoportja), amelynek a következő elnevezéseit találhatjuk *A jelenések könyvében*: az elpecsételték (Jel 7:1-3), a 144 000 (Jel 7:4-8), a maradék (Jel 12:17), a szentek (Jel 14:12), akik őrzik ruháikat (Jel 16:15), az elhívottak, a választottak, a Bárány hűséges követői (Jel 17:14). A IV. témában röviden áttekintjük majd a földi történelem utolsó napjainak három szövetségét.

II. A látomások és a magyarázatuk közötti különbség

Az apokaliptikus próféciaikban van egy fontos különbség a látomások és azok magyarázata között. Látomásban a próféta eljuthat az univerzum bármely pontjára, bármely pillanatban. A látomás eseményei nem feltétlenül a próféta életidejében vagy tartózkodási helyén történnek. Ám amikor a próféta a látomásra később magyarázatot kap, az mindig az ő idejében, helyén és körülményei között érkezik.

Például Dániel 2-ben olvashatjuk, hogy Nabukodonozor áttekintést kapott az idők végéig abban a látomásban, amelyben látta a nagy állóképet, valamint a követ, ami nagy hegygé lett és betöltötte az egész földet (Dán 2:31-36). A magyarázat alapja azonban Nabukodonozor életének az ideje és a lakóhelye. Egyenes, félreérthetetlen kijelentéssel kezdődik a magyarázat: „*Te vagy az aranyfej!*” (Dán 2:38).

Nabukodonozornak azt is elmondta Dániel, hogy utána majd más birodalmak támadnak (Dán 2:39).

Ahogy Dániel 2 esetében is volt, Dániel 7. fejezetét is két részre oszthatjuk: a látomásra (Dán 7:2-14, 21-22) és annak magyarázatára (Dán 7:15-20, 23-27). Dániel látta a látomást, beleértve a végső eseményeket is, a magyarázatból pedig világos, hogy a látomás elsősorban Dániel népének jövőbeni tapasztalatáról szól (Dán 7:17-18, 23-27). Ugyanez a séma figyelhető meg Dániel 8. és Zakariás 4. fejezetében is.

A proféták nem mindig értették a látomásban rejlő kinyilatkoztatást. Ehhez magyarázatra volt szükségük. Mivel a magyarázat a proféta hasznára adatott, alapja mindig az az idő, hely és körülmény volt, amelyek között ő élt. Ennek az elvnek komoly jelentősége van az olyan bonyolult, apokaliptikus szövegek magyarázatának szempontjából, mint amilyen Jel 17:7-11. Ezt látni fogjuk a III. témában is.

III. A hét király azonosítása Jel 17:10-ben

A II. téma segít megoldani A jelenések könyvének egyik legnyugtalanítóbb problémáját. *Ki a hét király Jel 17:10 versében? Egyértelmű, hogy egymás után következnek, de mely időszakba helyezük őket, hol a kezdőpont, és melyik az az „egy, aki van”, aki az angyal leírásában szerepel? János idejében kell keresnünk ezt a hatalmat, vagy éppen a végidőben, vagy valahol máshol a történelem nagy szövetében?*

Az egyik népszerű vélemény, hogy a hét király hét egymás után következő pápát jelent. A sort általában 1929-ben kezdik, amikor Mussolini újra az egyház fennhatósága alá helyezte a Vatikánt, és a föld történelmének utolsó pápájával látják befejeződni. Ebből általában azt hozzák ki, hogy a jelenlegi pápa vagy az utolsó vagy az utolsó előtti. Tehát dátumokon kezdenek el spekulálni.

Egy másik nézet is eléggé népszerű a hetednapos adventista teológusok között. Eszerint a hatodik király ideje („aki van” Jel 17:10 szerint) az 1798-tól 1929-ig terjedő időszak, amikor a pápaságnak nincs világi hatalma. Az öt lehanyatlott király e nézet szerint: Babilon, Perzsia, Görögország, Róma és a középkori pápaság. „Az egy, aki van” azt az időt jelöli, amikor az egyháznak nincs világi hatalma. A hetedik király lenne ma a helyreállított vatikáni hatalom.

Amit azonban fentebb, a II. téma keretén belül tárgyaltunk, áthúzza mindkét lehetőséget. A hét királyról szóló szakasz nem a látomásban (Jel 17:3-6), hanem a látomás magyarázatában van (Jel 17:7-18). Tehát ahhoz, hogy az egésznek értelme legyen, a királyt vagy birodalmat, „aki/ami van”, János korában kell keresnünk, hiszen ő kapta a látomást. Ha az az egy, amelyik „van”, a János korában uralmon lévő pogány Római Birodalom (vagyis a hatodik királyság), akkor az öt, amely elesett, az ószövetségi világ öt superhatalma: Egyiptom, Assíria, Babilon, Perzsia

és Görögország. A hetedik királyság a középkori római pápaság, a „nyolcadik” pedig (Jel 17:11), amely tulajdonképpen egy a hét közül, a feltámadt római pápaság – a 17. fejezetből Babilon –, felölelve a sátáni hármas másik két tagját is (a pogányság/spiritizmus „sárkányát” és a hitehagyó protestantizmus „hamis prófétáját”). Babilonnak ez a globálissá váló formája, amely *A jelenések könyvének* képe szerint a szekuláris politikai hatalom vörös fenevadján ül, még mindig a jövőben várható.

IV. Jelenések 17. fejezetének narratívája

Ahogy már láttuk az első témában, három világszéles szövetség alakul a végidőben: a szentek, a létszámban megnövekedett maradék egyház azokkal együtt, akik kijöttek Babilonból és csatlakoztak hozzájuk, a vallási intézmények szövetsége, valamint a világi, politikai hatalmak szövetsége. Az utóbbi két szövetség formálódását gyorsítja a maradék missziója, az evangélium világszéles hirdetése (Jel 14:6-7; Jel 18:1-4). A démoni angyalok „ihlette” hamis evangélium által Babilon (a sátáni hármas [Jel 16:19]) a maga oldalára állítja a világ szekuláris/politikai hatalmait (Jel 16:14, 16). Ő „ül” a fenevadon (Jel 17:2-7). Egy rövid ideig vallási intézmények szövetsége uralja és irányítja a világi kormányzatokat, haragjuk pedig a szentek ellen irányul (Jel 17:6; 13:15-17). Az Eufrátesz kiszáradása (Jel 16:12) azt szimbolizálja, amikor a parázna Babilont támogató világi/politikai hatalmak szervezete Babilon ellen fordul, hogy elpusztítsa (Jel 17:16). A végidei maradékot Isten megmenti a pusztulástól (Jel 17:14). Babilon bukása után, Jézus második adventjekor a világ szekuláris hatalmait is eléri a vég (Jel 19:17-21).

III. rész: Gyakorlati alkalmazás

A végidő eseményeire összpontosító szakaszban nehéz lenne a gyakorlati életre való alkalmazást találni. Az alábbi javaslatok azonban hasznosak lehetnek:

1. *Milyen feladat hárul ránk ma annak tudatában, hogy Isten hűséges maradékaként nekünk kell kihívunk Babilonból a többi hűséges hívőt (Jel 18:4)?* A végidei Babilon arculata látszólag keresztény, ezért vigyázzunk, nehogy félrevezessen Isten végidei főellenségének igazi jellemét illetően! Ugyanakkor gondoljunk arra, hogy Jézus, akinek a küldeté-

sét a vallási vezetők és a zelóták egyaránt ellenezték, mindig kedvesen és irgalommal fordult e csoportok egyes képviselőihez (Lk 6:15; Mk 12:28-34)!

2. *Mit tanulhatunk a két asszony leírásából (Jelenések 12. és 17. fejezet)?*
Vannak közös vonások a két fejezet által bemutatott asszonyokban. Mindkettő vallási jellegű (a Babilon nevű parázna jelképezi a kereszténység hamis formáját). A 12. fejezetben szereplő asszony azonban Isten hűséges egyházát jelképezi a századokon át, beleértve a keresztény történelem 1260 nap/év időszakában és utána az asszony magvából való maradékot. Jánost csodálkozásra készítette (Jel 17:6), hogy Isten végidei ellensége és népe is „egy-egy asszony”, tehát keresztény arcot visel! Kijózanítóan kell hatni ránk ennek. A büszkeség és a makacsság bármelyikünket romlásba viheti, még ha úgy gondoljuk is, hogy Istent követjük (Jn 16:2)!

MEGMENTENI ANGOLÁT

Paulo Pinto, Angola

Paulo édesanyja megharagudott, amikor fia a munkahelyét otthagyta és raboknak kezdett prédikálni. Adventista családban nőtt fel Angolában és egy általános iskolában tanított. A keresetéből fizette egyetemi tandíját és támogatta a nagy családját. Miután az apjuk meghalt tifuszban, mint legidősebb testvérnek, az ő felelőssége volt a családfenntartás.

Amikor másodéves volt, ő is tifuszos lett és kórházba került, két hónapig feküdt magas lázzal. A helyi adventista gyülekezet tagjai imádkoztak érte és fizették a kezelés költségeit. „Amikor kiengedtek a kórházból, elhatároztam, hogy változtatok az életemen” - meséli Paulo. Kilépett a munkahelyéről, otthagyta az egyetemet is.

Paulo teológiát akart tanulni a Solusi Egyetemen, Zimbabwében. De pénzre volt szüksége, és meg kellett várnia a következő tanév elejét. Így hát hét hónapot még azzal töltött, hogy különböző börtönökben raboknak prédikált. Benguelában húsz élitelt keresztelkedett meg a munkája nyomán. A családja azonban nem tudta elfogadni az új életmódját. Úgy érezték, hogy cserbenhagyta őket. Az anyja kitagadta a családból.

Paulo januárban érkezett a Solusi Egyetemre, ahol ételre is alig volt pénze. Komolyan imádkozott, hogy a jó Isten segítse és elvégezhesse az iskolát. Megfogadta, hogy teljes munkaidőben fogja szolgálni az Urat. A családja ugyan adventista volt, mivel azonban az országban 27 éven át polgárháború dúlt, keveset tudtak Istenről.

Paulónak az egyetemen kiváló lehetősége nyílt arra, hogy tanulmányozza a Bibliát, és noha idegen volt, szívélyesen, szeretettel fogadták a társai. A tandíját fizették a rokonai és más adventista szponzorok. Paulo felvette a kapcsolatot több angolai diákkal, akik Zambiában, Ugandában és a Fülöp-szigeteken élnek, és miután Paulo elvégezte a tanulmányait, együtt szervezik az angolai missziót. „Mt 24:14 értelmében hirdetniünk kell az evangéliumot, hogy mindenki megismerje Jézust, és akkor eljön Megváltónk” - mondja Paulo.

„Íme, újjáteremtek mindent”

I. rész: Áttekintés

ALAPIGE: *Jelenések 21:5*

A TANULMÁNY CÉLJA:

Jelenések 19-22. fejezetei a végső események bemutatásával kezdődnek, amelyek Jézus második eljövetele előtt közvetlenül és annak során történnek (Jelenések 19. fejezet). Majd az olvasó bepillanthat az azt követő jövőbe, a millenniumon át az örökkévalóságba (Jelenések 21-22. fejezet).

Bevezetés: A *jelenések könyve* utolsó négy fejezete tartalmazza a Biblia legvilágosabb és legrészletesebb beszámolóját a Jézus második eljöveteléről közvetlenül megelőző és az annak során zajló eseményekről. A Biblia máshol is utal a millenniumra (1Kor 15:20-22; Ézs 26:19-21), azonban *A jelenések könyve* utolsó fejezetei vázolják fel világosan ezt az időszakot. Az ezer évről szóló beszámoló Jézus második és harmadik, végső eljövetele közé ékelődik.

A TANULMÁNY TÉMÁI:

A tanulmány és a vizsgálandó igeszakasz a következő témákat vázolja fel:

I. Vajon Isten a régi földet alakítja át vagy újat teremt?

II. Összefüggés Babilon bukása és az ötödik pecsét között

III. Három nézet a millenniumról

IV. Unalmas lesz az örökkévalóság? Mit tesz Isten népe az örökkévalóságban?

V. A háttér, ami magyarázatul szolgál az új Jeruzsálem ábrázolásához

VI. Az új Jeruzsálem formája

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

A gyakorlati alkalmazás rész azt vizsgálja, mi Isten szándéka a Jelenések 20. fejezetében leírt ezer esztendővel, valamint a bibliai próféciákkal. Végül pedig az a kérdés, hogyan válaszoljunk *A jelenések könyve* üzenetére.

II. rész: Kommentár

Jelenések 19-22. fejezeteinek rövid összefoglalójáért lásd az I. rész bevezetőjét.

A 13. TANULMÁNY FŐBB TÉMÁINAK RÉSZLETES KIFEJTÉSE:

I. Vajon Isten a régi földet alakítja át vagy újat teremt?

Jelenések 20:11 leírja, hogy a régi föld és ég eltűnik a nagy, fehér királyi-széken ülő tekintete előtt. A görög *ephugen* (eltakarodik, megszűnik) szó használata és a „*helyük nem találtatott*” kijelentés arra enged következtetni, hogy amikor Isten mindent újjáteremt (Jel 21:5), nem „újrahasznosítja” a régi föld összetevőit, hogy újat alkosson belőlük, hanem teljesen új földet hoz létre. Másrészt viszont, amint a szerdai tanulmányunk rámutat, a görög *kainos* szó inkább minőségben jelent újat, mint származásban vagy időben (lásd 2Kor 5:17). Figyeljük meg Mk 2:21-et is, ami azt érzékelteti, hogy „idő szerint új”.

II. Összefüggés Babilon bukása és az ötödik pecsét között

A tanulmány szombat délutáni részében található ez a kijelentés: „Babilon pusztulása végül válasz Isten népének az ötödik pecsét jelenetében elhangzott imájára.” Hogy is van ez? Jel 19:1-2 erős utalás Jel 6:10 versére. Ebben az igeversben az oltár alatt lévő lelkek Istenhez kiáltanak: „...*meddig nem ítélsz még, és nem állsz bosszút a mi vérünkért...?*” (Jel 6:10). A görög eredetiben a *krineis* (ítél) és az *ekdikeis* (bosszút áll) szó szerepel, amelyeket jelen vagy jövő időben egyaránt érthetünk. Az oltár alatt lévő lelkek ekkor még nem tudják, hogy Isten ítéletet hoz ügyükben és bosszút áll értük.

Érdekes azonban, hogy Babilon elestének leírásakor Jelenések 19 ugyanazt a két kifejezést használja (*ítél* és *bosszút áll*), ám ezúttal múlt időben. A mennyben nagy sokaság dicsőíti Istent, mert „*a nagy paráznát... elítélte* (görögül *ekrinen*)... és *megbosszulta szolgálóinak vérét*” (Jel 19:2). Világos az összefüggés az ötödik pecsét imája és Babilon eleste között.

III. Három nézet a millenniumról

1. Premillennializmus: Jézus második eljövetele az ezer éves időszak előtt történik. 2. Posztmillennializmus: Jézus második eljövetele az ezer év után

történik. 3. Amillennializmus: az ezer év csak metafora, ami az egész keresztény korszakot jelképezi; nincs és nem is lesz millennium. Ez utóbbi nézetből az következik, hogy az első feltámadás lelki jellegű lenne (Jel 20:4-5) a millennium kezdetén, vagyis hasonló az új teremtéshez, ami az evangélium hatására történik az emberben (Jn 5:22-25; 2Kor 5:17).

Milyen bibliai bizonyítékok szólnak a premillennializmus mellett, ami a hetednapos adventista álláspont a Jelenések 20-ban található ezer esztendővel kapcsolatosan? A Biblia a következőkre mutat rá: 1. *A jelenések könyvének felépítése*. A sárkány (Jelenések 12), a fenevad (Jelenések 13), a hamis próféta (Jelenések 13) és Babilon ebben a sorrendben lépnek be a végidőről festett képbe; majd fordított sorrendben lépnek ki: Babilon (Jelenések 18), hamis próféta (Jelenések 19), fenevad (Jelenések 19) és a sárkány (Jelenések 20). Ha a fenevad, a hamis próféta és Babilon már eltűnnek a színről, mire Jel 20:3 jelenetéhez érünk, akkor logikus, hogy a millenniumnak Jézus második eljövetele után kell következnie. 2. Az „életre keltek” (görögül *ezésan*; Jel 20:4, RÚF) és a „feltámadás” (görögül *anastasis*; Jel 20:5) szavak a testben történő feltámadásra, nem pedig lelki feltámadásra utalnak (Jn 11:25; Róm 14:9; Jel 2:8). 3. Nem csupán lélekben támadnak fel azok, akiknek a „fejét vették” (Jel 20:4). 4. Akiknek a fejét vették, amiatt haltak meg, hogy elfogadták az evangéliumot. Feltámadásuk nem akkor történik, amikor elfogadták az evangéliumot, hanem valamikor a haláluk után. A „lefejezés” szónak (görögül *pepelekismenōn*) nincs lelki jelentése.

IV. Unalmas lesz az örökkévalóság? Mit tesz Isten népe az örökkévalóságban?

A Biblia három fontos szerepkört említ, amit a bűnből megváltottak betöltenek az örökkévalóságban. Királyok, papok és tanulók lesznek.

1. *A jelenések könyve* rámutat, hogy a megváltott bűnösök csatlakozni fognak Istenhez és uralkodni fognak az univerzumban (Jel 3:21; 7:15-17). Jézussal ülnek a trónján, ami azt jelenti, hogy valamilyen szerepet kapnak a világegyetem kormányzatában.

2. Nemcsak királyokként szolgálnak majd, hanem papokként is. Az ókori világban kétféle magas státusz volt. A politikai szférában a királyé volt a legmagasabb pozíció, a vallási világban pedig a papé. A hatalom

megront, de akit a szenvedés már alázatra tanított, arra lehet hatalmat bízni. Az örökkévalóságban a papság azt is jelenti, hogy tevékeny szerepet vállalunk az istentiszteletben (Jel 5:9-13) és elmondjuk a saját bizonyágtételünket a bűnről és annak következményeiről (Jel 14:3). Aki hűséges a kisebb dolgokban, arra hatalmas felelősséget fognak bízni (Mt 25:21).

3. Bár az iskola inkább kötelezettség, a valódi tanulás sosem teher. Isten belénk plántálta a tudásvágyat, és a felfedezés örömeivel kevés érzés vetekedhet. Ha a saját tempónkban tanulunk, olyasmit, ami érdekel, amikor a tudásvágyunk és a kíváncsiságunk ösztönzi a figyelmünket, a tanulás a legörömtelibb élmény. És milyen sok felfedeznivaló van a világegyetemben! Végtelen időnk lesz tanulni és fejlődni, ami különös örömet ad majd.

V. A háttér, ami magyarázatul szolgál az új Jeruzsálem ábrázolásához

Az új Jeruzsálemmel kapcsolatos látomás alapja a Biblia többi tanítása. A tróntól eredő folyóvizek (Jel 22:1) és az élet fája (Jel 22:2) az Édent idézik. A város fényessége és kocka alakja (Jel 21:11, 16) a szent sátorra és a templomra emlékeztet (2Móz 40:34-35; 1Kir 6:20; 1Kir 8:11). A Bibliában két kockaformáról olvasunk: a szentélyben a szentek szentje, valamint az új Jeruzsálem. Az új Jeruzsálem neve is Dávid országának fővárosát idézi. A város alaprajza és felépítése sok szempontból szintén az Ezékiel látomásában szereplő templomra emlékeztet (Ezékiel 40-48. fejezet). Az új Jeruzsálem leírása hasonlít a győzteseknek adott ígéretekre (a hét gyülekezetről szóló részből, Jel 2:7; 22:2). Az új Jeruzsálem látomásának vannak előhírnökei az Isten vezetéséről szóló történetben, a Biblia egészében.

VI. Az új Jeruzsálem formája

Az új Jeruzsálem hosszúsága, szélessége és magassága ugyanannyi, vagyis a város tökéletes kocka alakú (Jel 21:16). Sokan így is képzelik el, ami valószínűleg helyes. Az új Jeruzsálem leírásában többször szerepel a 12-es szám: 12 kapu, 12 alap, a falak 144 sing magasak, mérete 12 000 futam (Jel 21:12-21). Egy kockának 12 éle van. A szöveg ugyan nem említi pontosan az alakját, de a kocka megfelel a szimbólumoknak és a szent sátor (abban is a szentek szentjét) idézi.

III. rész: Gyakorlati alkalmazás

1. *Miért van szükség a millenniumra, amikor Jézus második eljövetele úgis pontot tesz minden földi helyzet végére?*
  - a) *Gyógyulási idő az igazak számára.* Szükség lesz arra, hogy megbékéljünk a ténnyel: egyesek üdvözültek, mások pedig nem. Jel 22:2 verse szól az élet fájának leveleiről, amelyek a népek gyógyítására valók. Talán lesznek ott, akiket nem szeretünk vagy nem is számítottunk rá, hogy oda kerülhetnek. Mások viszont hiányozni fognak, akiket pedig vártunk. Az ezer év elég idő lesz a halhatatlanok számára a tanulásra, a növekedésre.
  - b) *A vizsgálódás ideje az igazak számára.* A megváltottak szabadon betekinthetnek a mennyei könyvekbe, feleletet kaphatnak az Istennel és a nagy küzdelemmel kapcsolatos kérdéseikre és arra, hogy egyes szeretteik miért nincsenek ott. Sok kérdésre kell választ találni.
  - c) *Az ezer esztendő végén Sátán és követői még egyszer bemutatják jellemük gonoszságát.* Ez után a megváltottak az örökkévalóságon át Isten iránti hűségben élnek majd.
2. *Mi A jelenések könyvének végső és legfontosabb célja?* A próféciaák célja nem a jövőre vonatkozó kíváncsiságunk kielégítése, hanem az, hogy megtanítsanak arra, hogyan éljünk ma. A Jelenéseket azért adta Isten, hogy felkészítse az embereket a végidő kihívásaira, közben pedig keresztények milliói életének reményt, értelmet és célt adjon (Jel 1:3).